

Kmalu usklajen uvozni načrt SOZD Iskra

Zunanjetrgovinska problematika, zlasti pa njen uvozni del je bila v središču pozornosti nedavnega kolegija predsednikov kolegijskih poslovnih organov Iskrinih delovnih organizacij. V odsotnosti predsednika KPO SOZD Iskra Antona Stipaniča, je zasedanje vodil njegov namestnik Ljuben Artič, poleg članov kolegija pa so se ga udeležili še vodilni zunanjetrgovinski strokovnjaki iz Iskre Commerce ter nekateri člani KPO SOZD Iskra in Iskre Commerce.

Zasedanje je opozorilo na številne probleme, ki so se začeli še bolj akutno pojavljati v Iskri zaradi uvoznih restrikcij. Problematika je od delovne do delovne organizacije različna — ponekod je pomanjkanje reprodukcij-skih materialov iz uvoza že vplivalo na manjše zastoje v proizvodnji, druge živijo takorekoč iz „rok v usta“ in samo čakajo, kdaj jim bodo pošle sprotno dobave reprodukcij-skih materialov, po nekaterih kolektivih pa je bolj kritična investicijska oprema.

Hkrati je zasedanje opozorilo tudi na nujnost, da moramo v Iskri čimprej sprejeti usklajen načrt uvoza vseh Iskrinih tovarn v tem letu. Kot je znano, o čemer pa smo tudi že poročali, so se Iskrine delovne organizacije odločile za zmanjšanje uvoznih predlogov na skupnih 120 milijonov dolarjev. Gre za linearno zmanjšanje. V razpravi so glavni direktorji opozorili še na en problem, grobo pa ga lahko imenujemo tudi izsiljevanje proizvajalcev reprodukcij-skih materialov in surovin, ki zahtevajo od Iskre in seveda tudi drugih delovnih organizacij, sovlaganja v njihovo proizvodnjo ali pa kritje njihovih morebitnih izgub.

To vprašanje participacije, oz. sovlaganj nikakor ni lahko, vsekakor pa so se Iskrine delovne organizacije odločile, da vsem tem številnim prošnjam ne bodo ugodile, in to vse do tlej, dokler slovenski izvršni svet, Gospodarska zbornica ali pa kdo drug ne bo sprejel končnega stališča do tega problema.

Zlasti pa so se Iskrine delovne organizacije dotlej odločile za skupen „NE“ in ne bodo nastopale do proizvajalcev surovin in reprodukcij-skih materialov samostojno — ena tako, druga drugače.

Kolegij glavnih direktorjev se je začel s poročilom svetovalca za zunanjetrgovinska vprašanja Iskre Commerce Ludvika Kranjca o uvozni problematiki v tem letu. Poudaril je, da je možnost slovenskega uvoza v letu 1980 znatno zmanjšana, predvsem glede na uvozni plan, ki ga je Slovenija predlagala, pa tudi glede na lanskoletno uvozne rezultate. Letošnja uvozna možnost slovenskih organizacij oziroma posameznikov je točno opredeljena in je razdeljena po četrtletjih.

Po sklepu izvršnega sveta bomo lahko v I. četrtletju uvozili za 23,5 % od vrednosti celotne kvote uvoženih reprodukcij-skih materialov, v II. četrtletju pa 27,5 %. Spoštovanje četrtletnjih kvot nadzoruje Narodna banka, s

tem, da po presegu sprejete uvozne kvote, ne sprejema več prijav. Tako se je zgodilo že po letošnjem 4. februarju, ko smo presegli četrtletni limit, ki je bil postavljen za Slovenijo. Do takrat je namreč Narodna banka prenesla na I. četrtletje večino lanskih uvoznih zaključkov za reprodukcij-ske materiale in opremo ter nekaj letošnjih prijav.

Najhujši problem se bo letos najverjetneje pojavil pri uvozu opreme. Slovenija bo lahko letos uvozila le za 3 milijarde 700 milijonov dinarjev opreme, pri čemer pa je zanimivo, da je slovensko gospodarstvo zaradi uvoznih restrikcij že od lani preneslo na letos za okoli 5 milijard 700 milijonov dinarjev prijav. Kot vse kaže bodo morali uvozne prošnje za opremo pač spet prenesti naprej...

Razumljivo so delovne organizacije „dvignile vik in krik“, kajti kljub temu, da so, na primer, imele devizne pravice, globalni kontingent, torej pravico fizičnega uvoza, pa regularne blagovne režime in konec koncev denar za carino, torej vse štiri pogoje za uvoz, tega uvoza niso mogle realizirati. Zaradi številnih negotovanj je slovenska Samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino na zadnji skupščini med drugim sprejela sklep, da bo prerazporedila uvozne fizične pravice na subjekte ter opredelila, kakšna je izvozna obveznost vsakega subjekta.

V nadaljevanju se je direktor uvozne direkcije v zunanjetrgovinski temeljni organizaciji Iskre Commerce Milan Loparnik seznanil člane kolegija

s konkretnimi uvoznimi podatki, za njim pa je o kompleksu ekonomskih odnosov s tujino spregovoril direktor te temeljne organizacije Marcel Božič. Najprej je na kratko podal oceno dela tako imenovanega kriznega štaba. Ta štab je imel dosedaj že 12 sej. Njegovi pomembnejši nalogi, ki jih je opravil doslej, sta bili predvsem kontinuiran in neposreden prenos informacij iz kompleksa zunanjetrgovinskih odnosov ter usklajen plan uvoza za letos.

V zvezi z 120 milijoni dolarjev kot „mejnikom letošnjih uvoznih apetitov“ je Marcel Božič poudaril, da bomo morali problematiko režimskih sredstev reševati sprti ter časovno sodelovati, s čimer si bomo zagotovili normalno reševanje tega problema. Hkrati bomo morali z dodatnimi predlogi republiški SISEOT pridobiti dodatna devizna sredstva a pomem- (Nadaljevanje na 2. strani)

Posnetek več kot nazorno prikazuje, s kakšno prostorsk stisko se otepa jo v Šolskem centru Iskre v Kranju, zgrajenem za trikrat manjše število učencev od današnjega.

Delegacija KPI v Avtoelektriki

Na obisk k občinski konferenci ZK Nova Gorica je prišla pretekli petek delegacija komunistične partije Italije iz posoške federacije Tržič, Videm, Trst in Gorica, ki jo je vodil član vesplošnega vodstva komunistične partije Italije g. Borgini.

Takoj po prihodu v našo državo so visoki gostje skupaj z vodstvom občinske konference ZK obiskali novogoriško Iskro — Avtoelektriko, kjer so jim zaželeli pristrčno dobrodoščilo vsi sekretarji OO ZK (iz TOZD s sedežem v Šempetru) ter predsednik DS DO Metod Gorenšek, predstavniki DPO, pomočnika glavnega direktorja Pavel Mermolja in predsednica za družbeno aktivnost žena v Avtoelektriki Vera Gorjan.

Z namenom, da ostane več časa za

razgovore, so si italijanski gostje ogledali le proizvodnjo v tovarni malih zaganjalnikov, kjer so se seznanili s tehnološko organiziranostjo in nekaterimi delovnimi procesi, zatem pa so sledili razgovori v dvorani delavskega samoupravljanja.

Celoten prikaz o Iskri — Avtoelektriki ter o SOZD Iskra je delegaciji KPI podal Ludvik Jelinčič, o samoupravni organiziranosti te DO ter o delovanju delegatskega sistema pa je spregovoril Pavel Mermolja. To je goste še posebej zanimalo, saj je bil cilj obiska prav seznanitev in proučevanje našega samoupravnega sistema.

Delegacija KPI je poudarila velik in obojestranski pomen takih obiskov, ki sodijo v okvir dobrih medsebojnih odnosov med komunističnima partijama Jugoslavije in Italije. Skupno so ugotovili, da moramo s tovrstnimi srečanji nadaljevati tudi v temeljnih in delovnih organizacijah, saj je to najlepša oblika, da lahko predstavimo delovanje našega samoupravnega sistema in s tem prikažemo napredni politični organizaciji sosednje države resničen delež delovnih ljudi pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe.

Na razgovorih so pojasnili še več drugih vprašanj, tako s strani predstavnikov Avtoelektrike kot s strani KPI, ki je spregovorila tudi, kako delujejo komunisti v italijanskih tovarnah.

Obisk, ki je po mnenju vseh v celoti in v zadovoljstvo obeh strani uspel, so zaključili z željo po še bolj poglobljenem sodelovanju, sklenili pa so ga v krajevni skupnosti Kanal ob Soči. Marko Rakušček

Med razgovori zastopnikov Iskre in Univerze z dr. Antonom Vratušo in Jožetom Hujsom, ob njenem nedavnem obisku v TOZD Mikroelektronika in Centru za elektrooptiko.

POGOVOR VODILNIH DELAVCEV ISKRE Z DR. ANTONOM VRA TUŠO IN JOŽETOM HUJSEM

Razvoju elektronike vso prednost

Ob obisku predsednika IS SRS dr. Antona Vratuše in podpredsednika IS SRS Jožeta Hujsa v Iskri so tekli zanimivi razgovori z vodilnimi delavci Iskre, o položaju elektronske industrije ob zaostrenih pogojih gospodarjenja. Razvoj in raziskave ter razumljivo proizvodnja vrhunske elektronike, zlasti profesionalne, je nujno vezana na uvoz. Ta pa je ob stabilizacijskih ukrepih podvržen ostrim omejitvenim ukrepom. Tako režimi uvoza nekaterih reprodukcij-skih materialov, podsklopov in laboratorijske ter produkcijske opreme, ogrožajo normalno izpolnjevanje sedanjega in prihodnjega srednjeročnega načrta.

Zanimiv je zelo direkten odgovor na ta vprašanja, ki ga je dal podpred-

in zagotoviti elektronsko opremo iz domačih virov, hkrati s tem pa razvijati domačo neodvisno elektronsko industrijo, na konici katere je nedvomno Iskra.

Poleg tega pa se vse bolj veča Iskrin delež izvoza. Že lani je Iskra dosegla 11 % slovenskega blagovnega izvoza. Letos bo ta še znatno višji in do konca prihodnjega srednjeročnega obdobja 1981—85 naj bi znašal že okrog milijarde dolarjev. Ta vzpon proizvodnje in s tem izvoza pa bo zagotovila le kvalitetna rast, ki bo temeljila na nenehnem inoviranju in ažuriranju znanja, raziskovalne dejavnosti in kvalitete.

Te misli je podprl tudi dekan Fakultete za elektrotehniko dr. Jožko Budin, ki je pohvalil vsestransko sodelovanje Iskre z ljubljansko Univerzo. Menil je, da bo morala Iskra še vse več vložiti v znanje in razvojno dejavnost, hkrati pa podpreti lastno raziskovalno dejavnost in s tem seveda tudi raziskovalno dejavnost na Univerzi, saj je raziskovalno delo zaradi kadrovskih in tehničnih vprašanj najracionalnejše in najbolj učinkovito v sodelovanju s fakulteto za elektrotehniko. Prav tu so dosegli že lepe praktične rezultate. Seveda pa je Iskra s tenkim poslušom za napredek mnogo vlagala v lastno znanje in v opremo za raziskovalno dejavnost doma in na univerzi. Če pa bo hotela Iskra še več, bo morala to dejavnost sofinancirati v še večji meri.

Ob vseh teh vprašanjih in načrtih je gotovo eden ključnih pogojev za razvoj elektronike v Sloveniji in Jugoslaviji normalna rast in načrtna dograditev Tovarne mikroelektronike. Druga faza te tovarne in njena proizvodnja je že vgrajena v osnutke prihodnjih srednjeročnih načrtov. Brez mikrovezij si ne moremo več predstavljati razvoja avtomatike, telekomunikacij, računalništva. Mikroelektroniko moramo dograditi in tako izpolniti zastavljeni načrt na področju razvoja elektronike, če hočemo razviti sodobne sisteme in ostati vstric z razvitiimi.

S približno istimi vprašanji se ubada tudi Center za elektrooptiko. Nenehen zahteven razvoj jim je omogočil, da so lasersko tehniko razvili do visoke profesionalne ravni. Tržišče imajo odprto, tako doma, kot tudi za izvoz. Z določenim delom opreme in repromateriala pa so za nadaljnji razvoj vezani na uvoz. Tudi tu ne bi smelo priti do uvoznih motenj, ker bo sicer prišlo do velikega zastoja v izvozu laserske tehnike.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Mnenja

Vzdrževanje delovnih strojev, peči, naprav in stavbe, posebno če je prisoten še neusmiljeni zob časa, ni majhno opravilo. „Vedno znova se pokažajo okvare, ki jih je za nemoten delovni proces potrebno takoj odpraviti“, je povedal Slavko Božič, obratni električar v TOZD Orodja, DO Iskra-Avtomatika. „Pri mojem delu je potrebno veliko iznajdljivosti, saj je rezervne dele iz uvoza vedno težje dobiti. Velikokrat se zgodi, da v trgovini ne dobim niti žarnice, kaj šele nadomestnega dela. Takrat mi priskočijo na pomoč sodelavci in z lastno iznajdljivostjo popravimo, kar se popraviti da. Seveda so to le kratkotrajne rešitve. Menim, da bi morala na teh delih delati vsaj dva delavca in tudi rezervne dele bi morali imeti na zalogi, da ne bi zaradi okvare prišlo do zastoja proizvodnje.“ Š. D.

Slavko Božič.

Med razgovori delegacije KPI v Avtoelektriki.

Kmalu usklajen uvozni načrt SOZD Iskra

(Nadaljevanje s 1. strani)

bnejše Iskrine proizvodne programe kot so računalništvo, mikroelektronika, cosinus kondenzatorji in podobno. Štab je tudi ugotovil, da se je vodstvo SOZD aktivno vključilo v reševanje zunanjetrgovinske problematike, eden od sklepov oziroma zadolžitve pa se je nanašal tudi na najostrejšega sporazumevanja z drugimi delovnimi organizacijami za pridobitev dodatnih deviznih sredstev za nakup reprodukcijskih materialov.

Krizni štab je pod vodstvom Marcella Božiča sprejel tudi več predlogov kot dodatne zadolžitve na področju Iskrine zunanjetrgovinske usmeritve – izvozne in uvozne. Ti predlogi sklepov so naslednji:

– predvsem bomo morali realizirati izvozno blago na konvertibilno območje, ob prizadevanjih, da to zadolžitev tudi presežemo,

– skleniti bomo morali samoupravne sporazume o delitvi dela in sredstev v kompleksu ekonomskih odnosov s tujino, kar nam naj bi omogočilo pridobitev novih dodatnih deviznih možnosti,

– delovne organizacije morajo v svojih nabavnih službah zadolžiti po-

sameznike oziroma skupine, ki bodo v prihodnje v okviru svojih delovnih zadolžitev proučevali možnosti za zamenjavo uvoznih reprodromaterialov z domačimi,

– takoj moramo ukiniti uvoz nepotrebnih „gotovih“ izdelkov za proizvodnjo, izdelati pa moramo tudi takomenovani seznam „prepovedanih“ uvoznih izdelkov. To listo bo sestavil štab in jo dal v potrditev proizvodnim delovnim organizacijam,

– Iskra Commerce mora takoj pristopiti k dodatnim voznim akcijam, seveda v polni podpori vseh delovnih organizacij, da bi uresničila planske naloge in jih po možnosti tudi preseglala.

– blago za izvoz mora imeti v proizvodnji absolutno prednost pred drugimi izdelki,

– Iskra Commerce mora takoj znova proučiti možnosti za znižanje cen uvoženih reprodukcijskih materialov,

– Iskra Commerce mora storiti vse za znižanje tujih terjatev ter v soglasju z delovnimi organizacijami povečati izvoz za izvozna posojila.

Lado Drobež

Razvoju elektronike vso prednost

(Nadaljevanje s 1. strani)

Aleksander Mihev, predsednik KPO Elektromehanike je opozoril, da je Iskra že blizu končnih kadrovskih zmogljivosti. Kadrovanje novih strokovnjakov je namreč vse težje, saj se vse več mladih odloča za upravne in pravne poklice in vse manj za tehnične. To je čutili že danes, ob pogumnih načrtih razvoja elektronike se postavlja vprašanje, kje dobiti strokovnjake. Na tem področju bo moralo usmerjeno izobraževanje narediti velik kvaliteten premik, saj bi sicer utegnile trpeti vse veje: raziskovalna dejavnost, razvoj in proizvodnja.

„Ob vsej tej problematiki se ne bi spuščal v detajle“, je dejal dr. Anton Vratuša. Vse kar je v proizvodnji že zaživelo pa mora iti po normalni poti razvoja naprej. Kot na drugih področjih, mora tudi na področju elektronike in tu mislim tudi Iskro, usklajen program iti naprej po začrtani poti. Prav tako se mora ustvarjati ono novo, kar nam je za normalno raven dela potrebno. V tem smislu mislim, da lahko računamo na podporo ne-le izvršnega sveta in tudi drugih družbenih dejavnikov v naši republiki. Seveda pa morajo biti vsi ti načrti v okviru realnih možnosti, kajti pogojeni so z materialnimi možnostmi, prek katerih ne moremo.

O stabilizaciji mnogo govorimo, grenka nam je, vendar mislim, da je zdravilna, ker našo potrošnjo prilagajamo konkretnim realnim možnostim. Ne moremo se zadolževati v nedogled, ne doma ne v tujini. Izhod iz tega je kvalitetno gospodarjenje. Kar pa bi v Iskri delate na tem področju, je prava pot, po kateri je treba iti. Tudi v jugoslovanskem prostoru ste se povezali z ostalimi proizvajalci elektronike. Prav je tako in tudi tu boste imeli vso podporo. To je zlasti važno za področje z zahtevnejšo tehnologijo, kot sta na primer mikroelektronika in elektrooptika. Premajhni smo namreč, da bi si privoščili prekrivanja in podvajanje.

FY

Predstava »Premalo slavnega strica« v počastitev dneva žena

V avli PPC so s prijetno kulturno prireditvijo počastili dan žena – 8. marec. Branko Miklavc se nam je predstavil v svojem „Verigarju“, ali „Premalo slavnem stricu“. S prepričljivo igro in izredno duhovitimi monologi je takoj pritegnil občinstvo, ki se je kaj hitro vživelo v njegovo predstavo, v kateri smeši splošno človeške slabosti.

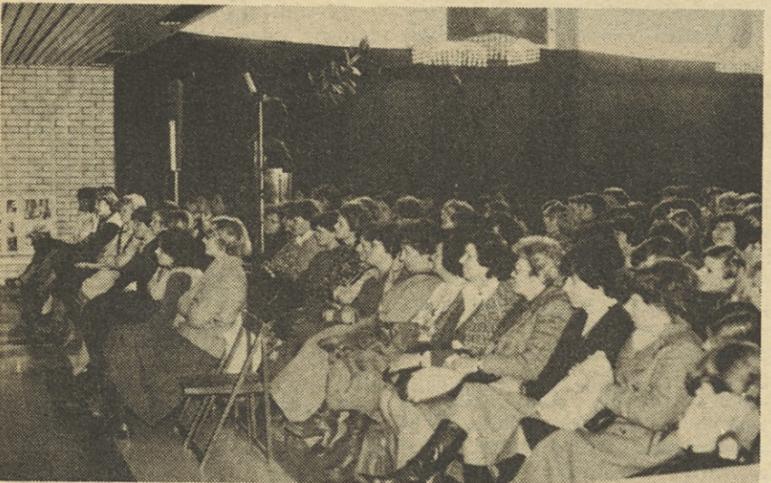
Marsikdo je v njegovem stricu lahko spoznal tudi kakšnega svojega „strica“ – če že ne moremo govoriti o svojih slabostih. No, pa Miklavčev „Premalo slaven stric“ ni samo komična figura, v sebi nosi poleg „Dobrega vojaka Švejka“ in „Lažnivega Kljula“ še delček „Hlapca Jerneja“.

Po predstavi smo se z avtorjem tudi pogovorili. Glede na veliko odzivnost gledalcev, ki so ga sproti nagrajevali z odobravajočim smehom, smo se pozanimali, če je morda pripravljen nasto-

Igralec Saša Miklavc na sceni.

pati tudi po Iskrinih tovarnah, saj so menze ali malo večji prostori za njegovo predstavo povsem zadovoljivi, naši delavci se pa tudi ne bi branili dobre urice smeha. Branko Miklavc

Igra Saše Miklavca je pritegnila pozornost slavljencek.

Seminarji fakultete za elektrotehniko

Fakulteta za elektrotehniko Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani bo imela v aprilu in maju mesecu 1980 v okviru strokovnega izpopolnjevanja in dopolnilnega izobraževanja na merilno procesni smeri naslednje seminarje:

Koda	Naslov seminarja	Vodja seminarja	Datum izvedbe
		MP/4 Odjemniki in pretvorniki	
	v procesni merilni tehniki (II. del)	A. Jeglič	21.–23. 4. 1980
	v medicini	MP/2 Elektronska instrumentacija	
	MP/5 Zakon o merskih enotah in merilih	A. Kralj	15.–17. 5. 1980
	MP/3 Industrijska robotika	A. Jeglič	19.–20. 5. 1980
		A. Kralj	21.–23. 5. 1980
	merilnih sistemih (AMS)	MP/1 Mikroročunalnik v avtomatskih	
		P. Šuhel	26.–28. 5. 1980 (ponovitev)

Seminarji so namenjeni dopolnjevanju znanja po končanem višješolskem in visokošolskem študiju. Vabljeni! Rok za prijave za vse seminarje poteče 1. aprila 1980. Vse informacije dobite v tajništvu fakultete, telefon: 265-161 interna 253.

nam je odgovoril, da se bo takim povabilom rad odzval in, da lahko postreže tudi s kakim drugim delom iz svoje trilogije „bahačev“.

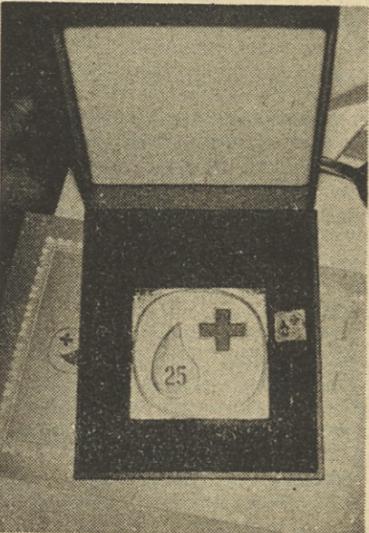
Avtorju se za njegovo pripravljenost izkreno zahvaljujemo, kulturnim delavcem v naših temeljnih organizacijah pa priporočamo, da to priložnost izkoristijo in preskrbijo svojim sodelavcem prijetno in duhovito kulturno prireditev.

Boris Čerin

AVTOMATIKA

Krvodajalska akcija

Da je krvodajalstvo ena izmed humanih akcij, se je ponovno pokazalo v četrtek, 6. t. m. Rdeči križ Ljubljana-Bežigrad je namreč na ta dan pripravil organizirano akcijo darovanja krvi za občane, delovne ljudi omenjene občine. Iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti delovne organizacije ISKRA-AVTOMATIKA, lociranih na Savski c. 3, se je akcije udeležilo približno 80 delavcev, od tega skoraj 40 takih, ki so to dragoceno življenjsko tekočino darovali že deset, ali večkrat.

SKLEPI PROBLEMSKE KONFERENCE SINDIKATA SOZD ISKRA O PROBLEMIH DELITVE

Na problemski konferenci sindikata SOZD Iskra dne 15. 2. 80. so delegati obravnavali pristop k oblikovanju skupnih osnov in meril razporejanja čistega dohodka ter delitev sredstev za OD delavcev. V občirni razpravi je bilo izraženo skupno stališče, da je treba v SOZD Iskra na osnovi sklepov te konference pristopiti k izdelavi ustreznih samoupravnih aktov v SOZD Iskra. Konferenca je ocenila, da so v predloženem gradivu za uveljavljanje načel razporejanja čistega dohodka in delitev sredstev za OD delavcev pripravljena dobra izhodišča. Res je, da v nekaterih vprašanih pristop še ni povsem dorečen, tudi še ni ponekod povsem konkretnih rešitev, vendar pa je pripravljeno gradivo tako, da omogoča pristopiti k izdelavi osnutkov ustreznih samoupravnih aktov o katerih se bodo delavci izjavljali v organizacijah združenega dela Iskre.

Posebno pa je pomembno izdelati v celotnem SOZD Iskra skupne osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za OD v obdobju, ko se vsi v naši družbi zavzemamo za stabilizacijo našega gospodarstva in kjer ravno naporu v smeri delitve po delu morajo prispevati k večji produktivnosti kot enega izmed pomembnih, kvalitetnih faktorjev gospodarske stabilizacije.

Delegati so na tej sindikalni konferenci sprejeli naslednje sklepe:

1. V SOZD Iskra se naj problematika razporejanja čistega dohodka in delitev sredstev za OD ter skupno porabo ureja na skupnih osnovah in merilih z naslednjimi samoupravnimi splošnimi akti:
 - a) Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka.
 - b) Samoupravni sporazum o organizaciji dela in razvidu del in nalog.
 - c) Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in za skupno porabo.
 - d) Samoupravni sporazum o spodbujanju in vrednotenju ustvarjenega dela.

S temi akti bi tako v SOZD Iskra enotno uredili skupne osnove in merila na področju delitve po delu.

2. Kot osnova za enotno urejanje področja delitve po delu, mora služiti enotna metodologija planiranja v SOZD Iskra, zato si bo sindikat prizadeval, da odgovorne strokovne službe vzporedno s procesom priprave srednjeročnih planov za obdobje 1981–1985 uskadijo metodologijo planiranja v SOZD Iskra. V okviru te metodologije je potrebno posebno pozorno obdelati pogoje pridobivanja in razporejanja dohodka in čistega dohodka in pripraviti enotne kriterije za analizo vzrokov nedoseganja planiranega dohodka. Smiselno bi bilo analizirati možnosti za organiziranje skupne komisije v SOZD Iskra, ki bi ugotavljala na osnovi enotnih kriterijev vzroke nedoseganja in planiranja dohodka ter eventualnega doseganja izjemnega dohodka.

3. Stališče sindikata je, da se v okviru enotnega informacijskega sistema v SOZD Iskra, ki naj bi ga izdelala delovna organizacija ZORIN v obdobju 1980–1981 obdelala tudi enoten pristop informiranja delavcev in strokovnih služb o načinu razporejanja dohodka, čistega dohodka ter osebnih dohodkov.

4. Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka naj bi vseboval načela razporejanja čistega dohodka, medtem ko bi v planih morali opredeliti politiko delitve skupnih sredstev za OD in skupno porabo. Poleg tega bi bilo v ta sporazum možno vključiti določene enotne pokazatelje specifične za SOZD poleg tistih, ki jih predlaga zakon o združenem delu in na osnovi katerih se ugotavlja uspešnost gospodarjenja v posameznih organizacijah združenega dela. Predvideti bi morali kdaj in kako bi bilo treba nastopiti z ustreznimi ukrepi, da se preprečijo škodljive ekonomske posledice v posamezni TOZD. V teku izdelave tega samoupravnega sporazuma naj se prouči, če bo potrebno v ta sporazum iz področja razporejanja čistega dohodka vključiti še kakšno področje, ki bi ga bilo treba v SOZD Iskra enotno urejati, pri tem pa seveda izhajati iz izhodišča, da ne bi prišlo do prekrivanja s planskimi dokumenti.

4. Sindikat se bo zavzemal, da v SOZD Iskra dosežemo:

- a) Razvid nalog
 - poenoten prikaz organiziranosti OZD,
 - enoten sistem oblikovanja nalog in delitve dela do ravni delovne naloge,
 - poenotenje podatkov o delovni nalogi (enotni obrazci, računalniški programi) in povezavo z drugimi podsistemi informatike. Izhodišče mora biti tekoče razporejanje nalog glede na potrebe dela, kadrov in sredstev.
 - b) Zahtevnost nalog
 - da zahtevnost nalog ugotavljamo z enotno analitično metodo ugotavljanja zahtevnosti nalog, ki omogoča ugotovitev zahtevnosti vseh nalog,
 - da pogoje okolja prikazujemo v metodi zahtevnosti nalog izločeno, kot povečano zahtevnost naloge. (Pogoji okolja naj bi bili tudi pri obračunu osebnih dohodkov prikazani ločeno),
 - da za hitro in tekoče ugotavljanje zahtevnosti nalog uporabljamo vzorčne kataloge nalog, izdelane z uporabo analitske metode in po enotnem navodilu za izdelavo in uporabo kataloga.
 - c) Ugotavljanje uspešnosti dela
 - da uspešnost dela ugotavljamo z merili, ki izražajo uspešnost dela delavca ali organizacijske enote, da se merila delovne uspešnosti, določitev pomembnosti posameznega merila (vplivnost) v nalogi ter delež osebnega dohodka, ki je odvisen od delovne uspešnosti določa v vsaki TOZD posebej, vendar po enotni metodologiji,
 - da se uspešnost upravljanja in gospodarjenja na nivoju TOZD – DO mesečno ugotavlja na enoten način v okviru SOZD.
 - d) Minulo delo
 - ugotavljanje deleža iz minulega dela v osebnem dohodku usklajeno z intencijami ustreznega družbenega dogovora v SR Sloveniji.
 - e) Solidarnost se ureja na nivoju DO.
 - f) Ustvarjalno delo
 - kot izhodišče za vrednotenje prispevka ustvarjalnega dela je ugotovljen povečan dohodek, razen v posebnih primerih, ko dohodek ni ugotovljiv in se prispevek določi s sklepom samoupravnega organa,
 - da za vrednotenje ustvarjalnega dela uporabljamo enotno metodologijo v SOZD Iskra.
 - g) Delitveni model
 - na ravni SOZD se bomo dogovorili, kolikokrat je delovni prispevek najbolj zahtevnega dela večji od delovnega prispevka najmanj zahtevne naloge. Razmerje med zahtevnostjo nalog naj bi se stopnjevalo linearno.
5. Sindikat si bo prizadeval oblikovati skupna stališča, na osnovi katerih bomo v SOZD Iskra enotno urejali nadomestila, ki izvirajo iz materialnih stroškov tako, kot bo predvideval družbeni dogovor, ali zakonodaja.
 6. Za razvoj, proučevanje, dopolnjevanje in vzdrževanje enotnosti sistema in organiziranje urejanja v skladu s programi naj se zadolži DO skupnega pomena ZORIN.
 7. Do sprejetja samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo to področje, morajo odgovorne strokovne službe v delovnih organizacijah pripraviti konkreten program uvajanja določil teh aktov z roki in nosilci akcije. Projektni svet bo analiziral izdelane programe in predlagal uskladitev rokov njihove izvedbe.
 8. Pri izdelavi osnutkov samoupravnih sporazumov iz tč. 1, naj se upoštevajo tudi pripombe in mnenja, ki so bile posredovane v pisni obliki sindikalni konferenci.

Novo vodstvo sindikata IEZE

V ponedeljek, 3. marca je bil v Industriji elementov letni občni zbor konference sindikata. Na njem so sprejeli poslovnik o delu občnega zbora, sprejeli poročilo dosedanjega predsednika konference Lojzeta Šarlaha o delu v zadnjem mandatnem obdobju, pregledali družbeno-ekonomsko in samoupravna gibanja, razrešili stari izvršilni odbor in izvolili novega ter sprejeli načrt dela za letos.

Lojze Šarlah je v poročilu o delu povedal, da je največji premik v delu sindikata v IEZE, da so v tem obdobju zaživele in začele delati sindikalne skupine. Le na tak način so dejansko približali samoupravo vsakemu delavcu in mu dali možnost, da pove, kaj želi, svetuje in odloča. S tem pa je bila dana tudi možnost uresničevanja delegatskega sistema, saj so sindikalne skupine najmanjše demokratične sredine, kjer so se lahko izmenjavale informacije navzgor in navzdol.

Zal pa je ugotovil predsednik, da se zdalec ni vse idealno steklo. Še vedno je v nekaterih osnovnih organizacijah in sindikalnih skupinah izmenjava mnenj preveč formalna in zato javne razprave preveč odraz mnenj in volje posameznikov. Zato bo treba v prihodnjem mandatnem obdobju delo v osnovnih organizacijah in sindikalnih skupinah še poživiti in se ne zadovoljiti z monologi sindikalnih poverjenikov.

Sicer pa slika družbenopolitičnega dela po IX. kongresu sindikata nikakor ni slaba, nasprotno. V osnovnih organizacijah so bili zelo živahni v javnih razpravah, saj so v zadnjem mandatnem obdobju z velikim entuziazmom naredili reorganizacijo, skladno s statutom slovenskih sindikatov in v javnih razpravah izobliko-

vali vrsto samoupravnih aktov in odločitev. V zadnjih dveh letih so tako sprejeli vse samoupravne splošne akte in več samoupravnih sporazumov o dohodkovnih odnosih, o razvojni dejavnosti in združevanju sredstev za investicije v delovni organizaciji.

Tako je bil sindikat aktiven in gonilna sila vseh družbenopolitičnih premikov in posrednik demokratičnega odločanja v telesih samoupravljanja. Zlasti so posvetili mnogo pozornosti večji aktivnosti ZSMS, niso pa pri vsem delu zanemarili rekreacije, športa in letovanj.

Ena izmed novosti so bile tudi javne razprave o letnih, polletnih in četrtletnih obračunih. Z veliko prizadevnostjo so poglobili zanimanje za gospodarjenje v TOZD in DO, za razporejanje dohodka in čistega dohodka in ob tem se je izkristaliziral zdrav odnos do delitve sredstev za osebne dohodke. To zadnje je zlasti pomembno, saj so v zadnjih dveh letih naredili velik korak naprej v delitvi OD po delu, ki je postalo pravično merilo delitve.

V preteklem mandatnem obdobju je bilo tudi nekaj večjih organizacijskih premikov in tako konferenca zdaj združuje 14 osnovnih organizacij – kar 4 več kot pred dvema letoma. Ta čas so namreč nastale nove osnov-

ne organizacije sindikatov obeh delovnih enotah TOZD Feriti v Solčavi in na Ljubnem ena, druga v Mikroelektroniki in dve več v Iskri v Šentjerneju ob reorganizaciji ene v 3 TOZD.

V referatu o družbenoekonomskih in samoupravnih gibanjih pa so ugotovili, da je klima v Industriji elementov zdrava, delovna in predvsem razgibana. Mesto sindikata v teh premikih je pomembno, saj je ta prevzel novo vsebino dela po kongresih. Ta vsebina, oz. težišče dela na družbeno-ekonomskem področju se je odrazila v večji razgibanosti pri javnih razpravah in sprejemanju odločitev pri tekočih in občasnih gospodarskih gibanjih. K temu so pripomogli tudi novi samo-

Novi predsednik Drago Papar.

upravni akti, zlasti Samoupravni sporazum o združitvi v DO IEZE, ki vključuje delo sindikata med pomembne dejavnike demokratičnega odločanja.

Po poročilih so delegati v razpravi dodali še precej misli o poživiti in poglobiti delo sindikata. Celo gostje, predsednik KOS Iskra Janez Kern in sekretar občinske sindikalne konfe-

Na občnem zboru.

rence Lj. Siška Janko Tribušon sta aktivno posegla v razpravo in opozorila na važnost akcije zaključnih računov in tvorno delo delavskega nadzora.

Predsednik kolegijskega poslovnega organa Gojmir Blenkuš pa je poročal o sedanjem stanju gospodarstva pri nas in v delovni organizaciji. Zlasti je poudaril potrebo po ustaljenih ukrepih, ki niso samo izpolnjevanje črke zakona ampak še kako pomemben dejavnik v stabilizacijskem

Delovski svet je tudi ugotovil, da so v večini TOZD zaključne račune temeljito pregledali in sprejeli na razpravah v sindikalnih skupinah in na zborih delovnih ljudi. Hkrati z obračuni so razpravljali tudi o načrtih za prihodnji srednjeročni načrt. Delovski svet IEZE je sprejel tudi informacijo o pripravah na predlog srednjeročnega načrta DO IEZE za obdobje 1981-85. Strokovni predlog je pripravljen, čeprav malenkost kasni za sprejetimi roki, ni pa mogoče bolj pohiteti, saj strokovne službe čakajo uskladitve z družbenopolitičnimi skupnostmi in SOZD Iskra.

Delovski svet je imenoval na podlagi predloga razpisne komisije nov kolektivni poslovodni organ. Ta bo sprejel dolžnosti od glavnega direktorja do 30. junija letos. Imenovani so bili:

Za predsednika poslovodnega ko-

Igor Pompe.

legija STANE KOVAČIČ, dosednji direktor s TOZD Polprevodniki v Trbovljah; za člane KPO pa: za program in razvoj dipl. ing. IGOR POMPE, dosednji direktor komercialne IEZE, za ekonomiko in finance dipl. ek. Jože Šurc, dosednji direktor področja za gospodarstvo in finance ter vodja DS SS IEZE za proizvodnjo tehnik LUDVIK SIMONIČ, doslej direktor TOZD Uporovni elementi.

UPOKOJILI SO SE

Pred kratkim so odšli v invalidski pokoj v TOZD Upori v Šentjerneju kar trije sodelavci. Obiskal sem vse tri. Karolino Kosmač starejšo, pravzaprav taščo mlajše Karoline Kosmač, ki sta se upokojili v kratkem druga za drugo. Starejša Karolina je bila ob obisku v bolnici.

Mlajša Kosmačeva in Tone Rangus pa sta mi oba zatrdila, da jima sicer ni dolgčas, oba pa pogręšata dobro družino, ki sta jo imela pri delu v Iskri. Ker sem prišel v delavnik, sem srečal

Anton Rangus.

procesu slehernega delovnega mesta, TOZD, DO, Iskre in vse naše družbe. Zaključil je z mislijo, da bomo lahko porabili in vložili le tisto, kar bomo zaslužili z delom.

Delegati so nato razrešili stari izvršilni odbor in izvolili novega za prihodnje dveletno mandatno obdobje. Za novega predsednika IO je bil izvoljen Drago Papar, za podpredsednika pa dosednji predsednik Lojze Šarlah.

-KF-

Jože Šurc.

Delovski svet je sprejel tudi poročilo o dosednjih korakih za sanacijo TOZD Keramika v Vižmarjih. Ugotovili so, da so v tem kolektivu posegli po vseh dosegljivih sredstvih, da bi sanirali sedanje negativno stanje v tej TOZD. Naredili so več kadrovskih premikov in tudi v proizvodnji storili vse potrebne ukrepe.

O strokovnih pripravah za računski center IEZE je poročal Otmar Zorn, ki je predlagal, naj se zaposlijo nekateri strokovni sodelavci, kar je DS tudi sprejel.

Na podlagi strokovnih utemeljitev in investicijskih elaboratov je delovski svet potrdil investicije iz združenih sredstev, ki jih TOZD IEZE združujejo za investicijska vlaganja v Iskri. Potrdil je kar 8 investicij ob njih pa sovlaganje v širjenje in modernizacijo TOZD Naprave in orodja, ki bo še nadalje opravljala usluge za vse TOZD IEZE. Investirali bodo: Polprevodniki Trbovlje, Mikroelektronika, Keramični kondenzatorji Žužemberk, Potenciometri in hibridi v Šentjerneju, kostanjeviška Industrijska elektronika, Keramika Vižmarje, Feriti in Specialni elementi iz Ljubljane.

Delovski svet je razpisal tudi volitve v samoupravne organe delovne organizacije IEZE, ki jim je potekel mandat.

F. Kotar

DELAJSKI SVET IEZE

Imenovali kolektivni poslovodni organ

Delovski svet IEZE je imel na seji 7. 3. polne roke dela. Vrsta odločitev je zahtevala tudi temeljito razpravo. Sprejeli so letni obračun za lansk leto, spregovorili so o ustaljenih ukrepih letos in pripravah na spremembo srednjeročnega načrta za obdobje 1981-85. Sprejeli so nekatere sklepe v zvezi lastnega računalniškega centra, razpisali volitve v samoupravne organe in imenovali kolektivni poslovodni organ za prihodnje mandatno obdobje. Važna odločitev pa je bila potrditev 9 investicij po TOZD.

O poslovanju v l. 1979 je poročal Otmar Zorn. Ugotovil je, da je bilo preteklo poslovno leto za delovno organizacijo uspešno, saj so bili doseženi rezultati nad pričakovanji, čeprav je bilo tudi nekaj slabih točk, kot n. pr.: izvoz in osebni dohodki. Fizični obseg proizvodnje so proti l. 1978 povečali za 33 %, čeprav je bil program dosežen le z 88 %. Celoten dohodek so lani presegli in čisti dohodek tudi. Izvozili so 16 % več kot leto poprej,

čeprav so predvideni izvoz dosegli le 78 %.

Tudi akumulacija se je povečala kar za 52 % nasproti l. 1978 in je nad pričakovanji visoka. Dohodek na delavca je narasel za 12 %, kar vsekakor ni slabo. Ob teh rezultatih so delegati predlagali vrsto ukrepov, ki so za poslovanje nujni, zlasti v letošnjih pogojenih gospodarjenju.

Na prvem mestu je sklep, da se mora izvoz povečati in, da mora biti

Stane Kovačič.

Ludvik Simonič.

letni program 1980 najmanj dosežen. Le tako bodo zagotovili dovolj deviznih sredstev za uvoz repromateriala in strojne opreme za širok investicijski program. Da bi dosegli te zastavljene cilje, bodo poiskali možnost za intenzivno stimulacijo izvoza. Ta bo najbrž še pospešila izvoz, kar je pomembno, saj IEZE izvozi prek 50 % svojih proizvodov.

O stabilizacijskih, ukrepih v naši republici in državi so razpravljali menili, da so zelo pameten in potreben ukrep in so dober pospeševalec tudi za ustalitev delovne organizacije. Menili so, „da naj vsak strokovnjak na svojem mestu temeljito pretrese vse postavke stroškov, zlasti potrebnost novih naročil“, ker vsakdo sam na svojem področju najbolje in najstrokovneje odloča, kaj je moč prihraniti, da pa ob tem ne bo prizadeta proizvodnja, rast gospodarske moči in razvojna usmeritev.

V celoti bodo v IEZE letos zmanjšali stroške za 3 %, kar je realno dosegljivo, čeprav to predstavlja visok prihranek.

Seje delavskega sveta IEZE.

DELAJSKI SVET SKUPNIH SLUŽB SOZD ISKRA, LJUBLJANA, TRG REVOLUCIJE 3 RAZGLAŠA javno dražbo

za prodajo izločenih osnovnih sredstev:

1. 6 električnih računskih strojev FACIT, l. 1965, uporabni; izklicna cena za kos: 200,00 din
2. 3 električnih računskih strojev na trak SUPERMETAL, l. 1963, uporabni; izklicna cena za kos: 300,00 din
3. 3 električnih računskih strojev na trak – OLIVETTI l. 1965, uporabni; izklicna cena za kos: 500,00 din
4. 6 grafik sitotisk Jožeta Spacala; poškodovane; izklicna cena za kos 150,00 din.
5. Magnetofon PHILIPS 4308 mono, štiristezni z mikrofonom (1973) odlično ohranjen Izklicna cena: 3.000 din
6. Kasetni magnetofon STANDARD, neraben Izklicna cena: 10 din

Dražba bo dne 26. 3. 1980 ob 11. v XI. etaži PPC, Trg revolucije 3, kjer si lahko predmete tudi ogledate.

Z občnega zbora sindikata TOZD Orodjarna

(Nadaljevanje s 4. strani)

naših delavcev. Zaradi daljšega bolniškega staleža smo obiskali 38 delavcev, dvakrat pa smo gmotno podprli tudi naše upokojence.

Upamo si trditi, da je vse naše delo potekalo v popolnem sodelovanju z vodstvom temeljne organizacije, s podporo DS TOZD in v sodelovanju s SKDO ter socialno in zdravstveno službo DO. Poudariti moramo, da je bilo sodelovanje vedno mogoče in kljub različnosti mnenj, ali zahtev vedno rešeno v obojestransko zadovoljstvo.

Komisija za izlete je v pretekli dobi organizirala 4 izlete, katerih se je udeležilo 310 zaposlenih v naši TOZD in 30 njihovih svojcev. Izleti so bili skrbno pripravljani in so imeli izobrazbeno-rekreacijski značaj. Iz poročil je videti, da je bilo delo dosedanjega odbora OOS TOZD Orodjarna res plodno ter vsestransko, a vseeno smo ga končali s finančnimi suficitom — Predčasno smo se že vključili v stabilizacijske ukrepe z geslom „Jejmo tako, da bo v skladi vedno še vsaj za enega žlica hrane“.

Po razpravi so se delavci na zboru odločili za novo vodstvo sindikata TOZD za naslednje mandatno obdobje. Predsednik OOS TOZD bo še naprej Brane Kranjc, njegov namestnik pa Franc Rakovec. Predsednik SK TOZD je Franc Šenk, njegov namestnik pa Jože Koncut. Predsednik komisije za šport je Franc Rakovec.

Komisijo za izlete sestavljajo: Stane Lombar, Stane Šinkovec, Franc Šenk, blagajnik je Ivan Hiti, ostali člani odbora OOS pa so: Tone Ekar, Janez Mikelj, Marjan Jerše, Zoran Strman, Franc Kovač in Miro Kaltenekar.

Po končanem občnem zboru se je sestel novoizvoljeni odbor in na svoji prvi seji sprejel naslednji plan dela za tekoče leto: Skupne naloge vseh članov odbora OOS TOZD:

1. Redne seje bodo vsako prvo sredo v mesecu ob 8.45,
2. Skladno mora sodelovati z vsemi DPO v TOZD,
3. Tesno mora sodelovati pri vseh stabilizacijskih ukrepih,
4. Spremljati delitev OD v TOZD,
5. Vzpodbujati disciplino v TOZD,
6. Izpeljati kadrovska vprašanja za vse DPO,
7. Zavzeti se za izboljšanje prehrane zaposlenih,
8. Povezovati delo z ostalimi sindikati v DO,
9. Sestaviti in voditi ekipo na tekmovanju kovinarjev Slovenije.

Naloge SK TOZD: — spremljati vsa gibanja v zvezi s socialnim stanjem zaposlenih, — spremljati bolniški stalež (iskati vzroke prevelike bolniške),

— spremljati in prenašati v bazo vsa gibalna sociale in zdravstva v DO, občini, republiki,

— organizirati obiske bolnikov, ki bolujejo nad 30 dni,

— skrbeti za čimbolj dosledno izvajanje zdravljenja, rekreativni oddih zaposlenih,

— stalno sodelovati z SKDO, socialno in zdravstveno službo v DO,

— organizirati pomoči posameznikom, deliti ozimnice, skrbeti za stik z našimi upokojenci in jim pomagati iz raznih težav,

— predlagati socialno šibkim razne pomoči in opozarjati na zaščito na zdravju škodljivih mestih,

— sodelovati pri sistematskih pregledih z različnimi opozorili,

— skrbeti za dvig družbenega standarda zaposlenih.

Dejavnost športne komisije:

Februar — zimске športne igre

Marec — rekreativno plavanje

April — kegljaško tekmovanje

Maj — strelsko tekmovanje

Junij — trimski pohod v hribe

Julij — športna prireditev s piknikom

Oktober — kolesarski trim.

Komisija za izlete bo organizirala izlet po poteh AVNOJ in sicer v jesenskem turnusu.

Iz navedenega je videti, da si je OOS TOZD Orodjarna zastavila res širok in zahteven plan nalog, katere bomo rešili le s skupnimi napori vseh dejavnikov v TOZD in DO. Potočan

Prostorska stiska ŠCI in usmerjeno izobraževanje

V okviru Šolskega centra Iskra (ŠCI) delujeta tehniška in poklicna šola z oddelki elektro in kovinarske smeri. Na poklicni šoli je 12 oddelkov s 748 učenci. ŠCI je bil po vojni zgrajen za 250 učencev. Sedaj pa gre kar za trikratno preobremenitev teh prostorov glede na število učencev.

Tako nastopa velika prostorska stiska, pouk pa mora potekati dvoizmen-

sko. V kakšnem težkem položaju smo, priča tudi podatek, da velikokrat ni proste učilnice za dejavnost krožkov, ki delujejo na ŠCI.

Velik problem ŠCI je tudi oprema in učna tehnologija, ki je tako skromna, da o sodobnem pouku ne moremo govoriti. Pri učnem procesu tehničnih predmetov nastopa problem, saj se učenci učijo zastarelo snov, nimajo učbenikov za strokovne predmete, praktični pouk pa je premalo povezan s poklicem, za katerega so se odločili.

Prehod v usmerjeno izobraževanje mora na novo opredeliti tudi družbeno-ekonomski položaj ŠCI, saj mora družbeno delo postati tisti dejavnik, ki bo na osnovi svobodne menjave dela poskrbel za boljše prostorske in materialne pogoje za učenje in vso izvenšolsko dejavnost učiteljev in učencev ŠCI.

Usmerjeno izobraževanje prinaša s seboj nove zahteve. Učni program se bo razširil (poleg obstoječih predmetov še: biologija, umetnostna vzgoja, osnove tehnike in proizvodnje), zato bo potrebno precej več novih prostorov, sodobno opremljenih učilnic, kabinetov in delavnic, bolj opremljen laboratorij ter večnamenski prostor za izvenšolske dejavnosti, ki so najpomembnejši dejavnik in pogoj za uspešen teoretični in praktični pouk, kjer mora biti višja raven osnovne izobrazbe kot doslej.

ŠCI nima ugodnih pogojev za pouk telesne vzgoje in rekreacijo učencev, ker nima lastne telovadnice in športnega igrišča, zato za pouk telesne vzgoje pogodbeno uporablja oddaljeno telovadnico TVD Partizana v Strazišču.

In še bi lahko naštevali . . .

Sedanja neprimerni prostori so zato kaj slaba materialna osnova za začetek usmerjenega izobraževanja.

Kljub temu, da si ŠCI prizadeva postopno opremiti specializirane učilnice, je to zaradi prostorske stiske skoraj nemogoče, ali zelo težko uresničljivo.

Na Zlatem polju so že zgradili nov dijaški dom, ki bo sestavni del novega centra usmerjenega izobraževanja. Dijaki in učitelji ŠCI še zamažajo na rešitev prostorskih stisk in problemov.

Problemov je veliko, kaj pa rešitve?

O teh vprašanjih bi bilo zelo zanimivo spregovoriti tudi za „okroglo mizo“, ki bi lahko odkrila in pojasnila za sedaj še skrite odgovore.

Vzpodbuda je dana . . .

D. P.

KADROVSKE VESTI

V februarju so bili v Iskri Elektromehaniki upokojeni naslednji delavci: starostno se je upokojila Silva Štrekelj, sestavljalka: elektronaprav iz TOZD TEA, invalidsko pa: Alojz Jelar, VK električar iz TOZD Vzdrževanje ter Janez Mohar, Minka Šmitek in Franc Štular, normirec; vsi pa iz TOZD ERO.

ZAHVALI —

Ob odhodu v pokoj se sodelavkam in sodelavcem iskreno zahvaljujem za izražene dobre želje in darilo.

Francka Štraus

Vsem sodelavcem TOZD ERO in ostalim prijateljem iskrena hvala za darila in pozornost ob upokojitvi. Vsem želim še mnogo delovnih uspehov!

Franc Štular

Dopisujte v naše glasilo

IZ POROČILA O POSLOVANJU V LANSKEM LETU

Veliko zanimanje za inventivno dejavnost

V prejšnji številki našega glasila smo spregovorili o nekaterih rezultatih poslovanja v lanskem letu v novogoriški Avtoelektriki ter zapisali, da bomo pregledali še nekatere pokazatelje, ki so sestavni del poročila.

Najprej pogledimo na osebne dohode. Poročilo pravi, da je bil povprečni osebni dohodek v lanskem letu 6294 din, kar je za 19,6 % več kot leto poprej in za odstotek manj, kot naj bi znašal planirani povprečni osebni dohodek.

Na zboru delavcev TOZD AET so zavzeto razpravljali o poslovanju.

Celotni prihodek za delovno organizacijo je znašal v letu 1979 28 odstotkov več kot v letu poprej in za 8 % več, kot smo planirali. Celotna porabljena sredstva, ki predstavljajo skoraj 58 % celotnega prihodka so glede na lanska večja za 34 %. Na velik porast porabljenih sredstev je vplivala večja poraba sredstev zaradi večje proizvodnje, poleg tega pa je na visoko rast porabljenih sredstev, vplivalo tudi naraščanje cen.

Dohodek za leto 1979 je bil za 20 % večji od lanskega, čeprav tudi ta podatek ni povsem primerljiv zaradi tega, ker je bil v letu 1978 dohodek TOZD večji za del dohodka, porabljenega za opravljanje komercialne in razvojne dejavnosti. Z upoštevanjem omenjenih sprememb bi bila izračunana rast dohodka 31 % in je bolj vsklajena z rastjo, tako celotnega prihodka, kot tudi z rastjo prodaje.

Čisti dohodek je bil za 34 % večji kot v preteklem letu. Po predlogu razporeditve čistega dohodka je rast čistega dohodka, razporejenega za osebne dohodek 27 %. Razporejeni del čistega dohodka za osebne dohodek, je večji od mase izplačanih osebnih dohodkov, ker je bila iz vrednosti zalog nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov izlečena določena vrednost osebnih dohodkov.

Izplačana masa osebnih dohodkov je bila za 22 % večja od mase izplačanih osebnih dohodkov v letu 1978. Z razporejenim delom čistega dohodka za prehrano, ostaja še del stroškov prehrane iz preteklega obdobja nepokritih, zato bo treba za te stroške, kot tudi za stroške prehrane iz leta 1980 razporediti del čistega dohodka, ustvarjenega v letu 1980.

Iz poročila je zaznati, da je bilo zanimanje za inventivno dejavnost dosti

večji, kot v preteklih obdobjih. Ta interes je vsekakor opaziti najbolj v mesecu inovacij, ki je bil lansko leto že drugi.

Sosedem predlagateljev je predložilo 155 zamisli in konkretnih predlogov. Največja množičnost je bila opazna v tovarni delovnih sredstev in v tovarni generatorjev in elektronike v Novi Gorici ter v tovarni odlitkov Komen.

Če pa pogledamo na inovacije zgolj s stališča gospodarske učinkovitosti pa moramo posebej omeniti tudi tovarno velikih zaganjalnikov Nova Gorica. Skupna gospodarska učinkovitost je bila ocenjena za 58 % več, kot v preteklem letu. Skupaj izpla-

čane odškodnine in nagrade pa so bile večje za 19 % od let-eh v letu 1978.

In kaj lahko ugotovimo ob zaključku, ko v celoti preletimo poročilo? Kljub solidnim stopnjam rasti, doseženim pri proizvodnji, prodaji, prihodu in čistemu dohodku, je delovna organizacija Avtoelektrika za ključila poslovno leto 1979 s pozitivnim vendarle ne preveč dobrim rezultatom. Zato si moramo prizadevati, da bodo letošnji rezultati, kljub še težjemu gospodarskemu letu toliko boljši, da bomo letošnje leto zaključili s še boljšimi pokazatelji kot lansko.

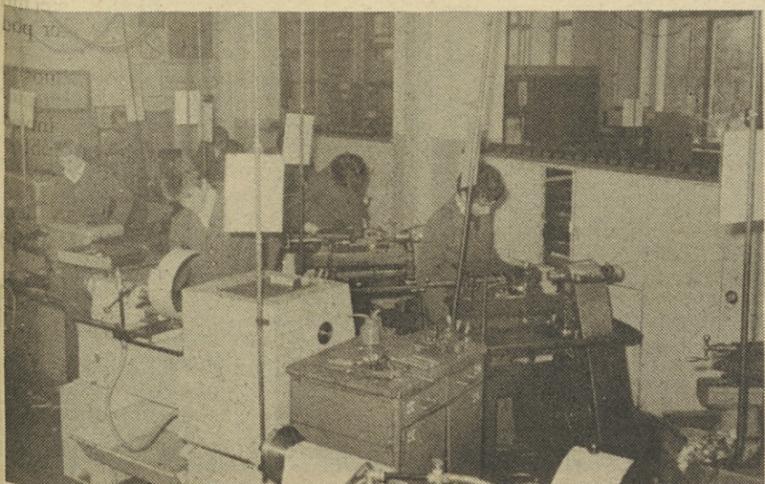
Marko Rakušček

Sindikalni občni zbor DSSS

„Lansko leto je bilo zelo pomembno za delavce v delovni skupnosti skupnih služb v Iskri Avtoelektriki Nova Gorica. To leto je bilo leto utrditve tega kolektiva. Že v začetku januarja so se iz DSSS izločili delavci komercialnega in razvojno-raziskovalnega področja ter se konstituirali v samostojni temeljni organizaciji.“

Na tej osnovi so se ustrezno organizirali posamezni sektorji za opravljanje dejavnosti v skupnih službah, ki izhajajo iz samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, sklenjenega med temeljnimi organizacijami in DSSS naše delovne organizacije. Šele v tem času smo realizirali samoupravno organiziranost tako, kot smo si jo zastavili v tezah o nadaljnji organiziranosti Iskre — Avtoelektrike.“

To so bile besede predsednika OO sindikata delovne skupnosti skupnih (Nadaljevanje na 6. strani)

Tudi v strojnih delavnicah zastarela oprema in pomanjkanje prostora.

Ročna delavnica je prepotrebna obnove.

Za uresničitev načrta

TOZD Sestavni deli delovne organizacije ISKRA-AVTOMATIKA posluje kot samostojna temeljna organizacija šele od 1. 10. 1979 (prvih 9 mesecih lanskega leta je poslovala še enotno v okviru TOZD TELA).

Ko so delavci konec preteklega meseca na zboru obravnavali analizo poslovanja v preteklem letu, so ugotovili, da je leto 1979 pomenilo za to temeljno organizacijo premik v pozitivno smer, v utrditev nove samoupravne in poslovne organiziranosti.

Pri tem je osvojitev sistema Georga na področju planiranja, izkoriščenosti zmogljivosti in usklajevanja neposredno pripomogla k uspešni odpravi ozkih grl v proizvodnji, katera so bila v preteklih letih eno izmed izredno problematičnih področij.

Vendar, pred nami je leto 1980, ki zahteva konkretne stabilizacijske ukrepe in dosledno uresničevanje planskih nalog. Za TOZD Sestavni deli lahko rečemo, da naloge, opredeljene z določenimi stabilizacijskimi ukrepi, pomenijo neprekinjeno nadaljevanje proizvodne usmeritve iz zadnjega obdobja lanskega leta.

Po vsebini obsega plan proizvodnje naslednja področja:

- proizvodnjo sestavnih delov za TOZD 412, 413, 414 (kosovni plan),
- proizvodnjo delovnih sredstev za TOZD 411-414,
- izvajanje tekočega vzdrževanja za TOZD 412, 413, 414,
- plan proizvodnih zmogljivosti.

Ob pregledu stanja in v smeri

boljšega gospodarjenja, doseganja planskih ciljev, odprave zastojev ter odgovornega dela in stabilizacijskega obnašanja, je potrebno še posebno pozornost posvetiti naslednjim problematičnim pozicijam:

- odpravi ozkih grl; glede na plan 1980 je bil na osnovi kosovnega plana proizvodnje 13. 2. 1980 narejen izračun proizvodnih zmogljivosti, ki je pokazal, da od skupno obdelanih 101 kapacitivnih mest približno 20 mest še vedno predstavlja ozko grlo;

- pravočasnemu zagotavljanju zadostnega števila proizvodno sposobnih orodij; naloga sektorja delovnih sredstev:

- kvalitetno in pravočasno vzdrževanje strojev in naprav, kar je stalna naloga službe za vzdrževanje in oddelka montažnih priprav,

- pravočasna oskrba proizvodnje s potrebnimi materiali in surovinami; naloga sektorja materialno operativne priprave:

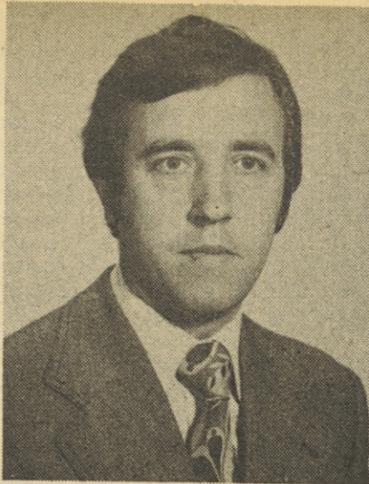
- preprečevanje okvar na orodjih (urejevalci in delovodje),

- dobra priprava dela, preprečevanje zastojev v proizvodnji, - boljša izraba delovnega časa (po potrebi premeščanje ljudi z operacij, kjer trenutno ni dela, na druge operacije),

- inovacije.

Za zaključek še dejstvo, da bodo morali planske obveznosti realizirati minimalnim številom delavcev, kar pomeni, da števila delavcev ne bodo smeli povečevati.

Š. D.

Janez Cerk.

Tako kot druge sindikalne organizacije imate verjetno tudi vi posamezne strokovne komisije.

Prav gotovo. Komisija za organizacijsko-kadrovsko vprašanje in izobraževanje si je na prvem sestanku zastavila okvirni program, ki je uglasen na programske smernice 9. kongresa RS ZSS in na program KOS sindikata SOZD Iskra. To pomeni med drugim evidentiranje kandidatov, ki bodo zastopali našo delovno organizacijo v organih upravljanja, t.j. kandidatov za DS DO Iskra ISE. Poleg tega si je zastavila nalogo posvetiti posebno pozornost samoupravnemu in družbenopolitičnemu izobraževanju delavcev. Tu naj omenim prav posebno izobraževanje za člane IO ZS, saj je med njimi večina novih. Komisija za kulturno dejavnost bo med drugim organizirala interna praznovanja (8. marec, 1. maj, 4. julij, 29. november, novo leto).

Je tudi Iskra ISE član kulturne komune?

Naša delovna organizacija odkupi vsako leto določeno število abonmajskih sedežev za mestno in dramsko gledališče. Polovico cene plača vsak interesent, polovico pa prispeva sindikat. Reči pa je treba, da je zanimanje za gledališke predstave kljub temu precej neuravnoteženo.

Morda so bolj navdušeni za šport in rekreacijo?

Tudi v tem pogledu se je pokazalo, da se naši člani zanimajo predvsem za plavanje, smučanje, planinstvo, šah, delno še za namizni tenis in kegljanje, naraslo je zanimanje za plavanje in drsanje. Strokovna komisija se bo z anketo pri članih pozanimala za njihove želje in potem izdelala terminski plan športnih dejavnosti. Pripravila bo tudi tradicionalni spomladanski piknik, ali bolje tovariško srečanje in letni izlet, seveda trezno in v smislu stabilizacijskih prizadevanj. Nikakor ne bi bilo umestno, če bi se tem srečanjem sploh odpovedali, saj pomenijo dragoceno priložnost, da se člani naše delovne organizacije поблиže seznanijo, navežejo med seboj tesnejše stike. To je še prav posebno važno prav za našo delovno organizacijo, ki ima izrazito pestro kadrovsko strukturo in močno dislocirane obrate. Vsaj enkrat, ali dva krat na leto naj se torej snidejo člani naše delovne skupnosti, se pogovorijo in prepustijo vedri zabavi.

In letni dopust?

Za širše potrebe skrbi seveda naše področje za letovanje in rekreacijo, naša DO pa ima tudi tri počitniške prikolicice (dve pri hotelu Stella Maris, blizu Umaga, eno v Rabcu na zahodni obali Istre). Lani je bila dnevna najemina: 100 din, razliko doda sindikat. Letos bo cena najbrž malo višja, komercialna cena bi bila pa kar prek 350 din, seveda, če bi bila prikolicica zasedena vse poletne mesece. Tudi pri nas se žal pojavljajo poškodbe. Zanje ni kriva samo malomarnost posameznih letovalcev, ali razigrani otroci, ampak postanejo včasih plen zlikovcev, ki v mrtvi sezoni trgajo kljuke, kable, odnašajo, kar se da odviti.

Najbrž so tudi tu ljudje najbolj občutljivi za vprašanje družbenega standarda, po domače rečeno za streho in krožnik.

Komisija za družbeni standard si je zastavila načrt dela v petih smereh: stanovanjski standard, družbena prehrana, dnevna migracija, počitek in rekreacija ter kulturni standard. Bdela bo nad reševanjem stanovanjskih potreb, sodelovala pri sestavljanju prioritete liste prosilcev, sodelovala bo pri izvajanju družbene prehrane, posvečala skrb uslugam v obratih družbene prehrane in posredovala morebitne pripombe strokovni službi.

Nov zagon — obsežni načrti

Osnovna organizacija Zveze sindikatov v DO Iskra Invest servis je že doslej razvijala živahno aktivnost in vse kaže, da bo sedaj dobila še nov polet. Podobno kot drugod so se tudi letos februarja zbrali člani sindikalne organizacije, se pogovorili o opravljenem delu in zastavili delovno pot za naprej. Izvoljen je bil nov izvršni odbor z 12 člani. Pri konstituiranju so zaupali skrb za vodenje posameznih sekcij sodelavcem, ki so pokazali primerno zanimanje in pripravljenost za delo. Na čelu OO ZS Iskra ISE bo v novi mandatni dobi Janez Cerk, tudi sicer prizadeven delavec v poštne oddelku.

Vsa ta leta se že lomijo kopja ob vprašanje ali je sindikat res „gospodinska pomočnica“ in naj pomaga članom pri nabavljanju cenejše opreme, ali pa naj se omeji le na opravljanje družbeno-politične funkcije. Kaj vi pravite k temu?

Meni se zdi to čisto nekoristno ponostavljanje, nepotrebno načelno omejevanje. Sindikalna misel ne utripi nobene moralne škode, njena čast ni v nevarnosti, če se potruji in svojim članom jeseni oskrbi cenejšo opremo, kar se pri večjem nakupu prav gotovo lahko napravi. Če ne drugega, prihranimo našim članom tiste stroške za dobiček, ki ga ima trgovina z malo-prodajo.

Imate v pripravi še kakšno obliko pomoči svojim delavcem?

Ustanavljamo Blagajno vzajemne pomoči. Kdor bo pristopil, bo recimo vplačal mesečno po 100 dinarjev in iz teh fondov bomo lahko odobrvali posojila članom, ki se bodo znašli v težavah. Vplačani denar seveda ostane last vsakega člana te vzajemne blagajne.

Stabilizacija je sedaj prva naloga vse naše skupnosti. Zadeva res v prvi vrsti delovne organizacije, ampak verjetno

ste tudi v sindikatu razmišljali o možnih ukrepih in o prispevku, ki ga lahko daje sindikat kot družbenopolitična organizacija?

To je v tem trenutku na vsak način prva naloga naše celotne družbene skupnosti. Tudi mi smo o vsem tem obširno razpravljali. Med drugim smo sklenili, da bomo odslej sklicevali sestanke šele po drugi uri, da delo ne bo trpelo. Z veseljem pripominjam, da so stabilizacijske ukrepe sprejeli sodelavci kot nekaj naravnega, zares nujnega. Tudi oni sami želijo prispevati vsak svoj delež k prizadevanjem za čim prejšnje ozdravljenje gospodarstva in dajanje celo sami pobude. Res pa je, da smo s stabilizacijskimi ukrepi prav mi močnejše prizadeti kot drugi, saj smo se že sami doslej pet let stabilizacijsko obnašali in smo pri tem potisnjeni na nižjo osnovo. Tako ne bomo mogli zaposliti vseh potrebnih novih sodelavcev za nova dela, in izdatkov ne izenačiti z drugimi, ker žal nekatera stabilizacijska merila temeljijo na 1979. To je predvsem videti pri dnevnicah, reprezentanci, honorarjih itd. Rekel bi lahko — kdor je lani zajemal z veliko žlico mo letos ni težko zmanjšati 20 % teh stroškov.

M.H.

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA SIROKO POTROŠNJO

TOZD MONTAŽA ELEKTRO MOTORJEV IDRİJA

Poslovanje dobro ocenili

Lanski proizvodni plan so v Idriji izpolnili 90 %, kljub temu pa je končni rezultat zadovoljiv. V primerjavi z l. 1978 so produktivnost povečali za 5 %, zelo pa se je povečal tudi dohodek na zaposlenega — kar za 44 %.

Cene so v Idriji dvignili v sorazmerju s panogo, v poprečju med 10 in 15 %, tako, da tolikšno razliko v dohodku pripisujejo zlasti novim, cenejšim dobaviteljem. Kolikšno spremembo so omogočili novi dobavitelji najlepše ilustrira podatek o nabavi pri njihovem največjem in najstarejšem dobavitelju v preteklem letu. V pri-

merjavi z l. 1978 so pri njih nabavili vrednostno za 2 % manj, čeprav so bile cene dobavljenih polizdelkov in materialov 14 % višje od preteklega leta. Dejansko so torej odkup zmanjšali za dobrih 116 %.

V tovami menijo, da je prav odločitev, da poiščejo nove dobavitelje, v največji meri pripomogla k uspehu, prvemu v zgodovini obstoja te temeljne organizacije. Uspeh pa seveda pomeni še vrsto drugih sprememb, v prvi vrsti izenačenje višine osebnih dohodkov z ostalimi proizvajalci v panogi. Po nekaj letih krepkega zaostajanja je to vsekakor pomembno. (Nadaljevanje na 7. strani)

Z nedavne 3. izredne seje OOKZ TOZD Naprave za energetiko.

INDUSTRIJA AVTOELEKTRICNIH IZDELKOV

Sindikalni občni zbor DSSS

(Nadaljevanje s 5. strani)

slu služb Iskre Avtoelektrike — Pavla Faganelija, ki jih je v uvodu podal na občnem zboru OOS pretekli ponedeljek. Delegete iz vseh sektorjev je seznanil tudi s poročilom o delu, ki se je nanašalo na preteklo mandatno obdobje.

Najprej se je dotaknil volitev v samoupravne organe in delegacije v razne samoupravne interesne skupnosti. Povedal je, da so kandidacijske postopke uspešno izpeljali in, da so res predlagali le take kandidate, ki so že doslej s svojim delom in zavzetostjo vsekakor opravičili zaupanje. Posledica tega je, da je samoupravljanje, oz. delegatski sistem res zaživel v celotni Avtoelektriki.

Široka samoupravljalna mreža in vključevanje velikega števila delavcev v samoupravne organe in v SIS ni izguba časa, kot prenekateri še mislijo, temveč je s tem storjen nov korak k še bolj poglobljenemu samoupravnemu sistemu in dejanski prenos odločanja med vse delavce.

Po mnenju predsednika pa na tem področju kljub vsemu še ni vse do potankosti utečeno, zato mora biti tudi v bodoče delovanje usmerjeno v tej smeri.

Kot drugo pomembnejšo nalogo, ki se je pojavljala skozi celotno mandatno obdobje, je podčrtal predsednik presojo zakonitosti pri varstvu pravic

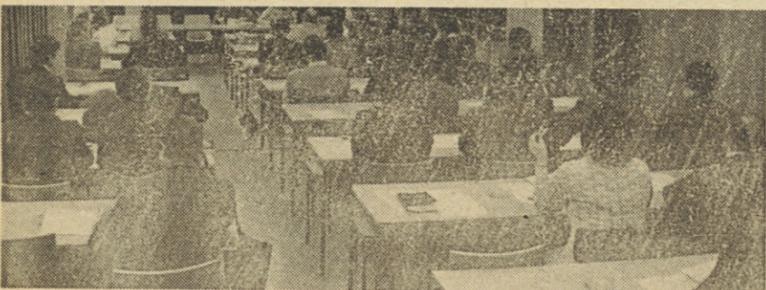
delavcev. To možnost bi morali delavci v bodoče bolj izkoristiti, saj jo nakazujejo ustava, zakon o združenem delu in samoupravni splošni akti.

Njihova sindikalna organizacija je bila stalno prisotna pri sprejemanju vseh samoupravnih splošnih aktov, družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Razne opravičene pripombe so bile ob sprejemanju teh aktov v glavnem upoštevane, s tem pa je bila volja delavcev uresničena. Še vedno pa je prisotna nezainteresiranost delavcev za tiste akte, ki so širšega pomena. Vse preveč pozornosti in poudarka je še vedno namenjeno tistim aktom, ki opredeljujejo delitev osebnih dohodkov, stanovanja, dopuste itd.

Iz poročila o delovanju OOS v zadnjem letu je bilo med drugim razvidno tudi, da so s široko aktivnostjo delavci v delovni skupnosti skupnih služb postavili dovolj trdne osnove za enakovredno obravnavanje delavca tako v DSSS, kot v TOZD in, da so vzpostavili soodgovornost in soodvisnost delovne skupnosti za uspešnost, ali neuspešnost proizvodnih TOZD in delovne organizacije.

V živahni razpravi, ki je sledila po predsednikovem poročilu, so delegati osvetlili še nekatere najaktualnejše naloge, vezane na bodoče delo te OO ter soglasno izvolili novo vodstvo.

Marko Rakušček

Z občnega zbora OOS v DSSS.

V TOZD TV Pržan sta bili pred kratkim upokojeni Angelca Zupin, ki je 16 let delala v gahvani (zgoraj) in Kati Željko, ki je 20 let delala v mehanskih delavnicah (spodaj) in v tem času bila bolna samo en dan. Ob slovesu so jima sodelavci zaželeli zdravja in zadovoljstva ter jima poklonili cvetje in darila.

Poslovanje dobro ocenili

(Nadaljevanje s 6. strani)

prečni osebni dohodek lani je bil skoraj 5800 dinarjev, to pa v njihovi strukturi zaposlenih pomeni, da niso izplačali dohodka, nižjega od 4600 dinarjev.

Ostankom za sklade je bil lani precejšen, kar 5,2 milijona dinarjev, žal pa še vedno premajhen. Menijo, da bi samo za enostavno reprodukcijo potrebovali vsaj dvakrat več, kolikšen znesek pa bi bil potreben za razširjeno, niti ne omenjajo. Letos pričakujejo zaradi inflacijskih gibanj 15 % porast vrednosti materiala v zalogi, za kritje tega stroška pa je TOZD ustvarila preveliko ostanko dohodka.

Ocena vseeno ni tako črnogleda, kot je morda videti na prvi pogled. Doseženi rezultati so v primerjavi s tistimi v zadnjih petih letih zelo dobri. Prvič so zaključili leto ne le brez izgube temveč celo z ostankom dohodka. Prvič v njihovi zgodovini imajo sklad skupne porabe, prvič v zgodovini pa so naredili tudi red v skladiščih. Lahko so odpisali nekaj nekurantne robe itd.

Dosežek pa še pridobi na teži, če dodamo, da je imela temeljna organizacija lani izredno visoke izredne izdatke. Čeprav smo nekaj o tem že pisali, naj še enkrat omenimo, da so imeli v februarju skoraj 4 milijone dinarjev škode zaradi poplav. Škoda, ki so jo v celoti pokrili sami, je seveda všteta v celotni dohodek, precej pa zato vpliva na manjši ostankom dohodka.

Ugoden zaključek leta pa v tovarni vseeno ocenjujejo slabše, kot bi ga na prvi pogled mogoče lahko. Še vedno

V Montaži elektromotorjev Idrija se letos soočajo s svojevrstnim problemom. Glede na ostane dohodka v preteklem letu bi lahko formirali sklad skupne porabe, vendar pa tega sklada v preteklih letih niso imeli. Zato prihaja do neskladja z začrtano rastjo, ki jo omenja zvezna resolucija o izvrševanju plana 1976-1980, saj bi letošnje formiranje pomenilo praktično neskončno rast. V TOZD so se zato odločili, da bodo SDK predlagali, naj za osnovo prizna stanje v Delovni organizaciji, saj bi v nasprotnem primeru delavci ostali brez zasluženih sredstev. Delavci so s tem v zvezi zavzeli enotno stališče, da bo moral o zadevi po potrebi razpravljati tudi občinski ali republiški izvršni svet.

se spopadajo z nerešenimi problemi. Gre predvsem za odprto vprašanje delitve proizvodnega programa (razen programa, ki so ga odkupili od firme Danfoss), še vedno niso urejeni dohodkovni odnosi s glavnimi dobavitelji in kupci, ki se po njihovih besedah še vedno obnašajo skrajno neravno in celo monopolistično. Vsi ti problemi delavce v Idriji ovirajo zlasti v osrednji družbeni nagoli - pri ureditvi stabilizacije gospodarstva.

Lani so se soočali tudi s težavami okrog izvoza. V njihovem izvoznem načrtu so bile namreč vključene tudi sirene, ki pa jih niso izvozili sami. Rezultat tega je neizpolnjen izvojni plan, kajti razlika 550 tisoč dolarjev sedaj všteta v dinarsko realizacijo. Prodajna realizacija na izvoznem področju sedaj navaja 765 % uresničitve plana, prodajo na domačem trgu pa so dosegli 90 %.

SF

TOZD TV PRŽAN

Brez oklevanja izvažati!

V izredno zaostrenih pogojih gospodarjenja vedno bolj prihaja v ospredje bitka za povečanje izvoza. Zato seveda ni zgolj naključje, da vsa sredstva javnega obveščanja, polemike v kolektivih, SIS itd. postavljajo to nalogo v osnovni položaj prizadevanj za ohranitev dinamike gospodarske rasti in reševanje neugodne zunanjetrgovinske bilance. Zaostreni gospodarski pogoji, ki hkrati pomenijo tudi zaostritev domačih prodajnih možnosti, narekujejo dolgoročne aranžmaje na svetovnem trgu. Vse te elemente pa seveda poskušamo vključiti v čimvečji meri tudi v srednjeročne razvojne programe.

Rezultati, ki smo jih na tem področju dosegli v Tovarni TV sprejemnikov na Pržanu zlasti v zadnjih dveh letih, so zelo obetavni. TOZD, ki je zaradi tehnološko-razvojnega značaja proizvodov tudi velika uvoznica, pa je kot celota doumela, kakšne so zahteve za uspešno delo v prihodnje, zato so na dnevnem redu prizadevanja za čimvečji izvoz. Da je to potrebno zaradi čimvečjega pokrivanja uvoza seveda ni potrebno še posebej govoriti, zato pa so zanimivejši podatki, ki govorijo o pokrivanju uvoza z izvozom v preteklih letih. Že l. 1978 je dinamika rasti izvoza v primerjavi s prejšnjim letom dosegla indeks 134, lani pa smo to številko že dvignili na 160!

L. 1977 smo uvoz z izvozom pokrivali le 36 %, 1978 že 45 %, lani pa je ta odstotek že presegel polovico in dosegel 56,1 %. K temu je potrebno dodati še, da smo lani uspeli obdržati naraščanje izvoza na indeksu 129,3 - to pa dokazuje, da so rezultati zelo vzpodbudni in potrjuje, da smo začrtano pot pravilno izbrali.

Takšni rezultati pa niso naključni. Večina sklenjenih izvoznih aranžmajev je dolgoročnih, predvsem v obliki dolgoročne proizvodno-tehnične kooperacije, ali drugih oblik planirane dolgoročne sodelave. Tu so v ospredju zlasti kooperacije z zahodnonemško firmo Braun (brivniki, kasete), Tesla (televizija), Thorn (televizija) in izvoz prenosnih TV sprejemnikov v Irak in Anglijo. Ti podatki govorijo tudi o re-

TOZD SPREJEMNIKI, SEŽANA

Neugoden zaključek leta

Lani so v Sežani poslovanje zaključili z izgubo, ki sicer ni pretirano velika, vendar kaže na razmere, ki so tovarno radijskih sprejemnikov pestile že vrsto let. Že pred leti se je namreč ta TOZD otepal z negativnimi rezultati, stanje se je nato za nekaj let umirilo, da je v preteklem letu spet izbruhnilo. V tovarni so se zato odločili za sanacijo, ki pa bo verjetno dolgotrajna - kot težave, ki to „hišo“ pestijo.

Osnovni vzrok za slab zaključek preteklega leta so reprovizori, točneje cene, ki so na domačem trgu tudi do osemkrat večje kot na tujem, seveda pa to ni edini vzrok. Proizvodnja radijskih sprejemnikov, z izjemo hi-fi aparata prinašajo le malo ostanka dohodka, radijski aparat Portorož, npr., pa celo 16 dinarjev izgube - še preden ga sploh pričnejo sestavljati. Takšne so namreč cene elementov, ki so odločno „zmagale“ nad maksimiranimi prodajnimi cenami končnih izdelkov.

Že v uvodu smo omenili, da izguba pravzaprav ni bila vrednostno velika, da je pomembnejše „zaledje“. Osebni dohodki zaposlenih zato tudi niso bistveno trpeli, lani so bili v poprečju visoki 5700 dinarjev, ali 19,8 % višji kot leto poprej. Izgubo so pokrili iz lastnega rezervnega sklada, vendar pa sredstev za sklad skupne porabe ni ostalo.

Ob obravnavi zaključnega računa se je delavski svet TOZD odločil, da je stanje potrebno čimprej sanirati in tudi določil strukturo sanacijske komisije. Imenovani bosta pravzaprav dve komisiji, ena za izdelavo sanacijskega elaborata, druga, razširjena pa za spremljanje izvajanja sanacijskega elaborata. Prvo bodo sestavljali trije člani - po eden iz Delovne skupnosti

Stane Fleischman

gionalni strukturi izvoza - na prvem mestu je Anglija, sledijo pa ji Irak, Nemčija in Češkoslovaška. Pomemben pa je seveda tudi izvoz v Francijo (lijačni zvočniki) in na Norveško, kamor izvažamo avtomobilске zvočnike. Naša prizadevanja pa so usmerjena tudi v dežele v razvoju. Trenutno je najbolj aktualna Malta, kamor namevamo izvažati namizne TV sprejemnike in Albanija, kamor bomo izvažali prenosne in namizne TV aparate.

Pomembna je nadalje tudi kooperacija s poljskim partnerjem Unitra, v okviru katere bi izvažali podsestave, predvsem medfrekvenčne module in upravljalne enote za barvne TV sprejemnike.

Ugoden podatek, ki velja za večino

TOZD PRODAJA, LJUBLJANA

Delovnik v skladiščih

Večkrat so nam očitali, da skladiščnike v svojem poročanju zanemarjamo. Tokrat smo se ustavili tudi pri njih in povprašali, kako je videti njihovo delo, s kakšnimi uspehi in težavami se srečujejo. Odgovarjal nam je Friderik Dacar, vodja skladišč in odpreme TOZD Prodaja.

Skladiščna opravila so si povsod bolj ali manj podobna. Seveda so precejšnje razlike tudi znotraj Iskre, neke imajo to funkcijo primerno urejeno, marsikje se otepajo s prostorskimi in kadrovskimi težavami. Široka potrošnja ima centralne skladiščne prostore v okviru ljubljanskih Javnih skladišč.

Kakšen je delovnik v skladišču, kjer se stekajo izdelki iz vseh tovar Široke potrošnje?

Navsezadnje zjutraj dobimo dobavnice, nato pa se pričnejo dogovori s prevozniki. Med tednom je to precej preprosta stvar, večkrat pa se zatakne ob koncu tedna, ko večina šoferjev noče na daljše poti. Pa tudi z dobavnicami delo ni povsem enakomerno razporejeno. Največji naval imamo ob koncu meseca, ko se zaključujejo mesečni plani. Vendar pa smo na to pripravljeni tako, da stvari kljub vsemu stečejo pravočasno.

Potem se prične natovarjanje in raztovarjanje blaga. Se pri tem soočate s problemi?

Problemi so vsepovsod, vendar pa

sklenjenih poslov pa je ta, da je večina plačil v konvertibilni valuti, kar je precej prispevalo k ugodnejšemu devizno bilančnem položaju. Potrebno pa je dodati tudi, da so vsi naši izdelki na visoki tehnološki in kakovostni ravni. To omogoča uvrščanje na najbolj zahtevna zahodna tržišča, kar v preteklosti ni bilo vedno mogoče.

Na Pržanu si bomo seveda še naprej prizadevali, da dosedanjo rast izvoza zadržimo. Le na ta način bo seveda tudi možno uresničevati ugodnejšo zunanjetrgovinsko bilanco. To pa je spet v trdni povezavi z ambiciozno zastavljenim srednjeročnim razvojnim načrtom, ki v prvi vrsti temelji na visoki razvojni in tehnološki ravni izdelkov, na pospešenem vlaganju domačega znanja itd.

Brane Gruban

Vodja skladišč in odpreme TOZD Prodaja - Friderik Dacar.

ne tolikšni, da jim ne bi bili kos. Največ težav imamo s kadri. Zlasti težko pridobimo zadosti nekvalificiranih delavcev, kajti v Javnih skladiščih imajo vsepovsod dovolj priljubljenosti, povrh pa jih še na splošno precej primanjkuje. Vendar pa zaenkrat tudi to še ni resnejša ovira za nemoteno delo.

Proizvodnja temeljnih organizacij Široke potrošnje je povečini sezonskega značaja. Vas to pri delu ovira?

V največjih konicah se ubadam s prostorsko stisko. Pretovarjanje in organiziranje transporta pa nam ne povzroča težav.

Kakšna transportna sredstva pa največ uporabljate? Se trudite, da bi tudi v okviru svojih možnosti čimveč tovora preusmerili na železnico?

Železnica ima od vseh transportnih sredstev najnižjo ceno, v skladu z družbenimi težnjami pa tudi mi upoštevamo prioriteto transporta po tirih. Žal to vedno ni mogoče, dostikrat namreč naročnik izrecno zahteva, da mu naročeno blago dostavimo prav pred vrata. Z železnico to seveda ni mogoče. Zelo dobro pa sodelujemo s TOZD Avtoprevoz Moste-Polje, ki dela v okviru železniškega gospodarstva. Pri njih smo najeli keson, za železnico pa nasploh lahko rečemo, da s tovorom posluje zelo vestno in ažurno.

Ob novem letu smo brali o tisočih neraztovorjenih vagonov. Je bil med njimi tudi kateri, namenjen vam?

Zadnjo soboto pred novim letom smo razložili in natovorili 3 vagonne blaga tako, da kritika o malomarnem odnosu za nas ne velja.

Kako pa so v skladišču „predstavljene“ posamezne temeljne organizacije?

Po reorganizaciji je sedaj vsak skladiščnik zadolžen za svojo TOZD poleg tega pa imamo zaposlenih še 12 skladiščnih manipulantov. To število bomo morali povečati na 15 sicer delu ne bomo več kos. Izdelki vsake TOZD pa imajo tudi svoje skladiščne regale, še posebej pa so skladiščeni rezervni deli.

Za naše temeljne organizacije skrbimo za skladiščenje in odpremljanje blaga znotraj Jugoslavije, le za TOZD TV Pržan in TOZD Antene smo pred časom poskrbeli tudi za odpremo blaga v inozemstvo. Sodelovanje z vsemi našimi tovarnami lahko ocenim kot zelo dobro, kljub manjšim težavam, ki pa se seveda pojavljajo vsepovsod.

Stane Fleischman

Fleischman

TOZD TGA RETEČE

Uspešno zaključeno poslovno leto

Zaključni računi še niso sprejeti v nobeni TOZD, kljub temu pa smo naprosili direktorja temeljne organizacije Tovarna gospodinjstkih aparatov iz Reteče, da oceni poslovanje v preteklem letu.

Ocena je na splošno ugodna, čeprav vsi podatki še niso znani. Osnovna ugotovitev je, da je bilo celotno delo in poslovanje bolj uspešno v prvi polovici preteklega leta, druga polovica pa je bila povezana z vrsto težav zaradi restriktivnih uvoznih ukrepov. Ti so, kot še marsikje drugje, prinesli vrsto težav in zastojev proizvodnje, ker oskrba z reprovizori ni potekala po predvidevanjih.

„Nedosežen plan celotnega prihodka temelji prav na uvoznih težavah, s katerimi smo se pričeli srečevati v drugi polovici preteklega leta. Celotni prihodek temeljne organizacije smo izpolnili 88 odstotno, še vedno pa to pomeni, da smo v primerjavi z letom 1978 uspeli realizirati za 24 % več. Tu je pomembno še zlasti to, da restrikcije na področju uvoza niso prizadele samo nas, temveč tudi naše domače dobavitelje nekaterih surovin in polizdelkov. Tako smo zašli v krog, v katerega smo bili pravzaprav vpleteni vsi. Rezultat je seveda - slabša realizacija.“

Zaradi nedoseganja celotnega prihodka pa smo bili prikrašani tudi pri osebnih dohodkih. V naši temeljni organizaciji smo se namreč že lani odločili za izplačevanje osebnih dohodkov na podlagi notranjih meril uspešnosti dela. Uspešnost pa je seveda sestavljena iz obsega in realizacije proizvodnje in prodaje.

K celotnemu prihodu, ki smo ga dosegli z 12 % izpadom pa je pripomogel tudi povečan izvoz. V letu 1978 smo izvozili za 1,07 milijona dolarjev izdelkov, v preteklem letu pa se je izvoz povzpela na 1,82 milijona dolarjev. Izvoz je bil torej kar za 70 % večji kot v prejšnjem letu, presegal pa je tudi planirano vrednost in sicer za 14 %. Žal pa naše proizvodne cene niso enake izvoznim. Cena izdelkov, namenjenih izvozu, ne pokriva celotnih materialnih in izdelavnih stroškov, ob tolikšnem povečanju izvoza pa to seveda predstavlja pomemben delež tudi na celotnem prihodu.

Vpliv na dohodek in akumulacijo je torej precejšen, vendar pa smo zaradi nujnosti pridobivanja izvoznih pravic v izvoz prisiljeni“.

Politika in leposlovje pri Državni založbi Slovenije

Že takoj na začetku razgovora o knjižnem programu Državne založbe Slovenije za letos nas je pesnik in glavni urednik Kajetan Kovič opozoril na pravkar izšle „Spomine“ Edvarda Kardelja, ki so vzbudili veliko zanimanja in pozornost, z njimi pa je založba tudi lepo in dostojno proslavila sedemdesetletnico rojstva in obletnico smrti velikega slovenskega in jugoslovanskega revolucionarja. Še letos pa namerava Državna založba Slovenije izdati deseto knjigo Kardeljevih „Problemov naše socialistične graditve“, v skupni izdaji Zdrženih založnikov SFRJ pa bo izšla še Kardeljeva knjiga pod naslovom „Revolucija in vojna misel“.

Poleg omenjenih Kardeljevih del bo Državna založba Slovenije v svoji zbirki Politična literatura izdala tri knjige: v skupni izdaji Zdrženih založnikov SFRJ bo izšla prva knjiga Titovega dela pod naslovom „Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita“, dalje tretji del memoarov Rodoljuba Čolakovića pod naslovom „Pripoved o neki generaciji“ in izvorno delo dr. Antona Vratuše „Neuvrženost in samoupravljanje“.

V tradicionalni in ugledni zbirki Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev je doslej pripravljena samo ena knjiga in sicer druga knjiga Zbranega dela Franca Saleškega Finžgarja v uredništvu Jožeta Šiferja. Morda bi ob tej zbirki veljalo zapisati še to, da bo izšla še letos tudi četrta knjiga izbranega dela Frana Milčinskega, v kateri bodo objavljene novele, dramatika in publicistika tega našega znanega pisatelja. S tem zvezkom bodo izbrana dela Frana Milčinskega zaključena, pripravila in uredila pa jih je Breda Slodnjak.

Med tako imenovanimi jubilejnimi izdajami ima založnica v načrtu natisniti letos pet del. Tu so najprej Prešernove Poezije ob 180-letnici pesnikovega rojstva, ponatis že zdavnaj razprodanega Prešernovega albuma, potem je tu antologija ob 35-letnici osvoboditve Ljubljane pod naslovom „Ljubljana v pripovedi“ (urednik Kajetan Kovič), „Ljubljana“, monografija, ki naj bi prav tako izšla ob 35-letnici osvoboditve slovenskega glavnega mesta in bo izšla skupaj v sodelovanju z „Jugoslovansko revijo“ in prav tako za 35-letnico osvoboditve delo pod naslovom „NOB v sliki in besedi“, ki bo prav tako koprodukcija z jugoslovanskimi založniki.

Med izvirnim leposlovjem, ki zajema tako pesništvo kot prozo in publicistiko, je tu zbirka esejev Franceta Bernika „Novejša slovenska književnost“, v kateri obravnava

avtor devetnajsto in dvajseto stoletje naše literature. Miloš Mikeln je napisal delo „Tretja svetovna vojna Adolfa Hitlerja“, ki je v bistvu satira na vse oblike vladarstva v današnjih dneh, medtem ko je Marijan Rožanc v knjigo „Vstajenje mesa“ zbral svoje novele. Saša Vuga prav tako opisuje v svojem delu „Testenine bivših bojnikov“ vojni čas, vendar aludira tudi na našo sedanjost. Danilo Lokar je v knjigo „Rodovi“ sam zbral svoje novele, podobno kot Pavle Zidar v knjigo „Izbrana proza“.

S področja poezije bosta letos izšli dve knjigi in sicer pesniška zbirka Marije Gorsetove „Stiskalnica“ in „Pesmi“ Milana Jesiha.

V že prav tako tradicionalni zbirki Živi pesniki bodo letos zastopani štirje sodobni slovenski pesniki: Ervin Fritz, Ivan Minatti, Tomaž Salamun in Venio Taufer.

Zelo pomembna je tudi zbirka Moderna družba, v kateri bosta letos izšli dve knjigi. Tako lahko kaj kmalu pričakujemo izid dela Janeza Stanovnika „Svetovna ekonomika in novi mednarodni gospodarski red“ ter knjigo Lazarja Mojsova „Bolgarska komunistična partija in makedonsko vprašanje“.

V zbirki Romani pa bo Državna založba Slovenije v koprodukciji s Cankarjevo založbo s svoje strani izdala naslednja dela: roman znanega sodobnega zahodno-nemškega naprednega pisatelja Guenterja Grassa „List“ v dveh delih in roman „Patriarhova jesen“ prav tako znanega sodobnega južnoameriškega pisatelja Gabriela Gracie Marqueza.

Založba seveda sodeluje s slovenskimi založniki tudi pri izdaji žepnih knjig in je s svoje strani za to popularno zbirko pripravila delo Georgesa Simenona „Pisma mojemu sodniku“ ter ponatis avtobiografije Djorda Karadjordjevića „Resnica o mojem življenju“.

Med prevedenim leposlovjem je treba na prvem mestu omeniti „Pesmi“ Branka Miljkovića, ki bodo izšle v zbirki Poezija jugoslovanskih narodov, dalje so tu „Izbrane pesmi“ Borisa Paternaka, ki jih je prevedel in izbral Tone Pavček in izbor novel sodobnega češkega pisatelja Bohumila Hrabala pod naslovom „Strogo nadzorovani vlak“.

V zbirki zgodovinskih romanov pa so predvidena za letos tri dela: roman Maurica Denuziera „Luiziana“, ki podaja široko panoramo ameriškega življenja ter ponatisa dveh, že klasičnih zgodovinskih romanov, in sicer Hugojevega „Notredamskega zvonarja“ in Stendhalove „Parmske kartuzije“.

D.Ž.

ZIMSKA ŠOLA V NARAVI

Zelenica nad Trzičem — Ob domu Janeza Rezarja na Zelenici poteka zimska šola v naravi za učence tretjih letnikov tehniške šole in zaključnih letnikov poklicne šole Šolskega centra SOZD Iskra Kranj. Pouk traja pet dni za vsako izmeno — od torška do sobote.

Program dela zimske šole v naravi obsega učenje smučanja, tekmovanje ob zaključku, redni teoretični pouk, razna predavanja in druge aktivnosti učencev. Učenci so glede na znanje smučanja razvrščeni v dve skupini — slabši v osnovno šolo smučanja, boljši pa v nadaljevalno šolo, seznanili pa se bodo tudi z osnovami tekmovalnega smučanja. Šolski center je že v lanskem letu kupil dve smučarski vlečnici, kar izboljšuje uspešnost šole smučanja.

Ob zaključku šole v naravi bodo učitelji v sodelovanju z učenci organizirali smučarsko tekmovanje. Učenci bodo preverili svoje znanje na dveh progah: slabši smučarji na enostavnejši, boljši pa na zahtevnejši progah. V programu dela šole v naravi bo vključen tudi redni teoretični pouk, sledilo pa mu bo predavanje o nevarnostih v gorah, o prvi pomoči, o smučarski opremi in drugih zanimivostih. V času po večerji bodo pripravili družabne večere z različnimi igrami, šaljivimi tekmovanji, kvizi in podobno.

Namen šole v naravi ni samo pridobivanje fizičnih sposobnosti, znanj in navad, ampak s celodnevni skupni življenjem pridobiti širšo in celovito medsebojno spoznavanje, s tem pa bolj popolno realizacijo učnega, še bolj pa vzgojnega programa.

-th

SMUČARSKO TEKMOVANJE KRAJSKIH ORODJARJEV

V soboto, dne 1. 3. 1980, je bilo na pobočju smučišč na Zelenici veleslalomsko tekmovanje krajskih orodjarjev. Tekmovalje sodi v eno izmed vrst tradicionalnih športnih dejavnosti v TOZD. Vsa tekmovalja imajo predvsem rekreativen značaj zaposlenih. Rekreativnost pa se s prizadevanji športniki delavci TOZD lepo uskladi s tekmovaljem. Tak športni delavec je tudi Viki Šparovec, kovinobrusilec, ki je bil zadolžen za izvedbo tekmovalja. To mu je tudi uspelo, saj se je za tekmovalje pripravilo kar 60 orodjarjev, ki so s svojim nastopom dokazali neustrašenost do belih poljan Zelenice. Dobra organizacija in čudovito vreme pa sta pripomogla, da je skozi cilj pripeljala skoraj vsa „reprezentanca Orodjarjev“.

Ko smo nato v gostišču, po dobrem in predvsem okusnem kosilu poslušali razglavitve sodnikov, nismo bili prav nič preseščeni, ko smo zaslišali: prvo mesto in zlato medaljo si je v skupini do 35 let prismaučal Franc Rakovec, srebro Zoran Strman, bron Simon Klemenčič, v drugi skupini starejših od 35 let je zmagal Andrej Koželj, drugi je bil Milan Koblar in tretji Stanko Bregar.

Potočan

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame

MARIJE PRELESNIK

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem v obdelovalnici Tovarne števcev za izrečeno sožalje in denarno pomoč

Anka Prelesnik.

ZAHVALA

Ob bolečini in mnogo prerani izgubi moje drage mame

ANTONIJE CEGNAR

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam iz ATC za izraženo sožalje, podarjeni venec ter spremstvo na njeni zadnji poti

žaljujoči sin Tone z družino.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega najdražjega

LUDVIKA PERŠOLJE

se iskreno zahvaljujem vsem v Iskri — Avtoelektriki Nova Gorica, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti

vsi njegovi.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

— V. d. glavni urednik Otmar Zorn, odgovorni urednik: Dušan Zeljeznov, tehnični urednik: Janko Colnar Novinar — komentator Mara Ovsenik — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Marko Rakušček (Avtoelektrika), Boris Čerin (DO Elektrozeve) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Trg revolucije 3, tel.: 324-061, 324-261. — Tisk: Časopisno tiskarsko podjetje PRAVICA-DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ČASOPISNE NOVICE

Delegati treh zborov skupščine občine Murska Sobota so sprejeli po dokaj široki javni razpravi resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine za letošnje leto. Letos bo občina vložila v razvoj gospodarstva 1,6 milijarde dinarjev. Ena od pglavilnih naložb bo Iskrin proizvodni obrat električnih ročnih orodij, ki ga bo vodila kranjska Elektromehanika.

„Seštevek razvojnih programov, ki so jih pripravili štirje možni nosilci razvoja v slovenski elektroindustriji za novo srednjeročno obdobje, nedvoumno opozarja, da se bodo morali sestavljati izhodišč pri pripravljani temeljev planov strezniti in spustiti iz obklopa visokotelečnih želja na trda tla dejanskih možnosti. To velja zlasti še za predvidevanje o naložbah v prihodnjem srednjeročnem obdobju.“

To je uvod k članku z naslovom „Iz obklopa želja na tla resničnih možnosti“, ki ga je napisal za Delo novinar Zdravko Štefančič. Štirje možni nosilci razvoja elektronike pa so: Iskra, Gorenje, Elektrotehna in ELKOM, ki so predvideli za 26 milijard investicij, to pa pomeni več kot tretjino (38,2%) vseh predvidenih naložb v industrijo, seveda brez energetike.

Direktor TOZD Zunanja trgovina DO Iskre Commerce Marcel Božič se je pogovarjal z urednikom republiške redakcije Privrednega pregleda Ljubomirom Krasojevičem o zunanjetrgovinski dejavnosti Iskre. Marcel Božič je pri tem nanizal številne podatke o doseženi ekspanziji Iskre v tujini in načrtih za prihodnje, v katerih je poudaril, da bo zunanjetrgovinska aktivnost Iskre v naslednjih letih še bolj dinamična.

Beograjska Politika—Ekspres objavlja, da El in Iskra obljubljata zadostno količino trifaznih dvotarifnih števecov. Tako bo niška industrija poslala letos na tržišče 50 tisoč števecov, Iskra pa po podatkih predstavnstva Iskre Commerce v Beogradu 91.400 trifaznih števecov, od katerih jih bo 14.400 izdelanih v kooperaciji z neko špansko tovarno. Politika—Ekspres meni, da bo treba prej ali slej samo v Beogradu zamenjati 200.000 enofaznih dvotarifnih števecov za trifazne.

Za praznik občine Črnomelj je objavil novomeški Dolenjski list reportažo o naši semiški delovni organizaciji. Tako piše, da je Iskra v Semiču lani ustvarila prihodek v vrednosti 626 milijonov dinarjev s 1.450 delavci. Po zaključeni investicijski izgradnji naj bi leta 1982 izdelala za 74% več in to samo pri 10% večji zaposlitvi. Z novo proizvodnjo bo delovna organizacija povečala izvoz za 153%, s tem pa devizno bilanco, ki je letos izravnana, presešla v korist izvoza za 5,5 milijona dolarjev. Glede stabilizacijskih ukrepov je delovni kolektiv sprejel sklep, da vse stroške poslovanja, planirane za letošnje, zmanjša za pet odstotkov. Iskra—Semič sestavljajo sedaj tri temeljne organizacije, letos pa bo ustanovljena še četrta — TOZD za proizvodnjo elementov in filtrov za odpravo radiofrekvenčnih motenj.

Mariborski Večer se je lotil teme zunanjetrgovinske menjave, oz. devizne problematike. V obširnem članku citira večer besede našega predsednika poslovnega kolegijskega odbora Antona Stipančiča, ki jih je izrekel na seji izvršilnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije: „V Iskri smo v svoj načrt zapisali, da bomo letos povečali izvoz za 20%. Z izvozom smo si zagotovili dovolj deviz za potreben uvoz reprodukcijskega materiala v prvem trimesečju. Toda ker je v skladu z odlokom zveznega izvršnega sveta omejen uvoz blaga po režimu prostega uvoza za prvo četrtletje na petino vrednosti uvoza v preteklem letu, ne vemo, kako naj z manj reprodukcijskega materiala povečujemo izvoz.“

V prostorih dvorane delavskega samoupravljanja v Šempetarski Iskri je bila seja predsedstva konference osnovnih organizacij sindikata. Delegati so obravnavali nekaj pglavilnih točk dnevnega reda, najdlje pa so se zadržali pri stabilizacijskih ukrepih. Spregovoril je tudi direktor Jože Eržen, ki je poudaril, da bo program stabilizacijskih ukrepov v delovni organizaciji sestavni del dogovora o uresničevanju planov v letošnjem letu. Članek so objavile Primorske novice.

V Črmošnjicah so podpisali družbeni dogovor o urejanju širšega območja Črmošnjic, ki sodi v sestavni del širšega roškega območja. Obeležili bodo pomembne kraje, objekte in dogodke, vezane na zgodovino NOV. V to območje sodijo tudi Stare žage, kjer so zametki Iskre in Litostroja, piše ljubljanski Dnevnik.

Gospodarske organizacije na Gorenjskem so sicer bolj usmerjene na tuja tržišča, kot velja to v poprečju za našo republiko in tudi delež uvoza, ki ga pokrivajo z izvozom, je večji. Kljub temu pa so se mnoge med njimi ob letošnji devizni omejitvi znašle v težkem položaju, ker jim manjka surovin. To ugotovitev so izrekli na seji izvršilnega odbora medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko, na kateri je tudi sodeloval predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Andrej Verbič. Največji devizni primanjkljaj na Gorenjskem so imeli v krajski Savi, Iskri in jesenjski Železarni, piše ljubljansko Delo.

V blagovni hiši Beko, v oddelku za elektromaterial, so naprodaj trifazni in enofazni, enotarifni števeci, ki jih je do sedaj primanjkovalo. Cena za trifazne je 1.465,80 dinarjev in za enofazne 766,90 dinarjev. Enofazne števece ima tudi trgovina Tehnometal, kjer so se celo pocenili za 46,90 dinarjev (sodeč po ceni so Iskrini števeci — vest je objavila Nova Makedonija iz Skopja).

Ljubljansko Delo je povabilo za okroglo mizo številne strokovnjake slovenskega gospodarstva na razgovor o temi, kako poživiti slovensko gospodarstvo. Za okroglo mizo je sodeloval tudi član našega kolegijskega poslovnega odbora Miloš Kobe. Na vprašanje, ali šole za diplomirane inženirje ne dajejo dovolj strokovnosti za delo v proizvodnji, je povedal Miloš Kobe naslednje: „Menim, da se vse premalo zavedamo, da izobraževanje traja vso delovno dobo. Diploma je samo časovni prežec celotnega šolanja in napolnilo, kako si pridobivati znanje v nadaljnjih 40 letih.“

Kozarski Vjesnik iz Prijedora objavlja, da je inž. elektronike Mehmed Crnalič, vodja tehničnih del v TOZD PTT Prijedor, izumil napravo za snemanje stanja v avtomatskih telefonskih centralah. Dosejel je tudi naprave uvažali, z novo napravo pa se je proces snemanja bistveno poenostavil pa tudi pocenil, saj ga opravi samo en delavec v polovičnem času.

Nevzdržno je, da zunanjetrgovinske organizacije zaradi pomanjkanja surovin ne morejo izpolnjevati pogodb, sklenjenih s tujimi partnerji. Posebej skrbi dejstvo, da se ob omejitvah uvoza republike zapirajo v svoje meje in izvažajo surovino namesto, da bi jo dobavljale gospodarstvu v drugih republikah. Zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala iz uvoza menda na pol stoji 17 slovenskih organizacij združenega dela, piše ljubljansko Delo.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Prebrali smo za vas

To pot bomo obravnavali štiri priročnike, ki jih je pred kratkim izdala Tehniška založba Slovenije v svoji zbirki „Vaša domača delavnica“.

„Les in beton v vrtu“ Petra H. Nengelkena je napisana predvsem za tiste, ki radi prebijajo prosti čas na vrtu in se po delu in dolžnostih pri tem tudi spočijejo. Dobro oskrbovan vrt mora nuditi več kot samo „zelen travnik“ z rožami, sadikami, grmi in drevjem, ker se na vrtu pač pogosto zadržujemo. In tako najdemo v tem priročniku vrsto idej in navodil (vse je seveda opremljeno s skicami, fotografijami in praktičnimi navodili). kako si lahko sami uredimo na vrtu bodisi igrišče, vodomet, bazen ali vrtno uto. Vendar pa nas avtor v uvodu opozarja, da vseh njegovih idej, načrtov in napotil ni treba jemati dobesedno, kajti njegov namen je bil predvsem vzpodbuda in prikaz resničnih možnosti, ki jih seveda potem lahko vsak prilagodi tako svojemu okusu, kot možnostim in potrebam.

„Instalacije v sanitarijah“ Helmuta von Amelna pa so namenjene vsem tistim, ki sami popravljajo opremo v sanitarijah in kuhinjah ali pa staro zamenjujejo z novo, modernejšo. In vsi ti, saj vemo, kako so obrtniki dragi in je tudi težko priti do njih, pa dobro vedo, da se da marsikaj naučiti in pri vsem tem ne narediti prevelike škode. Tudi na tem področju imamo namreč veliko del, ki se jih lahko laik nauči sam. In prav ta dela obravnava naš priročnik. Preden pa je avtor opisal podrobno (s skicami in vsem potrebnim) dela pri popravilu in menjavi posameznih elementov, je nekaj zapisal tudi o teoriji vode, plina in instalacij sploh. V knjigi pa so tudi poglavja, ki nam povedo, kako bomo lahko umivalnike, kadi in straniščne školjke ohranili za dlje časa in kako jih je treba negovati.

Marsikomu pa bo prišel prav tretji priročnik pod naslovom „Modernizirajmo staro hišo“ Hansa Hermann Goresa. Tudi to delo nam skuša odgovoriti na vprašanja naš avtor, veliko lahko naredimo sami, vendar, kadar obnovljamo staro stanovanje, ki ga uporabljamo, se srečujemo z mnogimi problemi in težavami. In prav zato so posamezna poglavja v knjigi obravnavana tako, da nazorno pokažejo, koliko lahko vsak sam dela pri sanacijskih delih, vendar pa so pri tem le postavljene meje amaterskega dela in nakazane zahteve, kdaj bomo morali delo zaupati pooblaščenim delovnim organizacijam.

In končno je tu četrti priročnik, „Lesne zveze in notranje lesene konstrukcije“ Wernera Priesterja. Avtor pravi v uvodu, da so se nekoč mizarji izogibali žebeljem in daje vse moralo biti izdelano v lesu in če so vlagali letve, so najprej izrezali zarezo in letove izoblikovali tako, da se je tesno prilegala. In iz teh časov poznamo opremo, ki jo še danes občudujemo zaradi čistih oblik in tudi čistih in solidnih lesnih zvez. In prav zato je naš avtor v tem svojem priročniku podrobneje opisal lesne zveze, kajti te so osnovni element pri delu z lesom. In zagotovo bodo spodbudile amaterje, da bodo zato še danes uporabljali stare lesne zveze pri marsikaterem drobnem opraviilu doma, pri čemer mu bo seveda v pomoč tudi uvodno poglavje, ki na splošno govori o lesu, njegovih lastnostih in seveda uporabi.

D.Ž.

KULTURNI KOLEDAR GORENJSKEGA MUZEJA

V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etnološka, kulturnozgodovinska in umetnostnozgodovinska zbirka ter stalna razstava del slovenskega kiparja Lojzeta Dolinarja. V 2. nadstropju iste stavbe pa si lahko ogledate etnološko razstavo Kmečko gospodarstvo v Gornjesavski dolini.

V Prešernovi hiši sta odprta Prešernov spominski muzej in Jenkova soba. V galeriji Prešernove hiše je odprta razstava BARVNI PROSTOR POEZIJE. Razstavo sta pripravila France Pibernik in Nejc Slapar.

V Mali galeriji Mestne hiše si lahko ogledate razstavo slikarskih del ŽIVKA MARUŠIČA, ki so jo posredovale Obalne galerije Piran.

V galeriji Mestne hiše so na ogled likovna dela slovenskih restavradorjev. Na razstavi sodeluje 27 avtorjev.

V baročni stavbi v Tavčarjevi 43 je na ogled stalna zbirka Narodnoosvobodilna borba na Gorenjskem in republiška stalna zbirka Slovenka v revoluciji. V galeriji v Tavčarjevi 43 razstavlja svoja dela akademska slikarka ALENKA GERLOVIČ.

Razstave oz. zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure, ob ponedeljkih pa zo zaprte.

V vojašnici Staneta Žagarja v Kranju je odprt Muzej Prešernove brigade. Na Zg. Jezerskem si lahko ogledate restavrirani poznorepublični kulturni spomenik „Jenkova kasarna“, ki je opremljen z etnološkim gradivom.